

ภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร่ำนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม”

นายชิตฉาน ปุลาสะโต

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ประจำปีงบประมาณ 2565

พฤษภาคม 2565

ภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม”

นายชิตมาน ฟูลาสะโต

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย

จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ประจำปีงบประมาณ 2565

พฤษภาคม 2565

นายชิตมาน ปุลาสะโต : ภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม”

อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย : อาจารย์โจม มั่นพลศรี, 75 หน้า

บทคัดย่อ

งานวิจัยภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมคร้วอีสานนอกบ้าน ที่ยังคงความเป็นอดีตและคงความเป็นวัฒนธรรมเดิมของอีสาน ในบ้านหนองหิน จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ชุด ภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง : บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม ที่แสดงออกถึงการทำคร้วนอกบ้านแบบดั้งเดิม ของชาวอีสานพร้อมทั้งศึกษาภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” รวมถึงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ภาพพิมพ์แกะไม้

ผลการวิจัยเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ผลการวิจัยพบว่าจากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ต หนังสือเอกสารต่างๆเกี่ยวกับวิธีการแกะและการลงสีภาพพิมพ์แกะไม้ จนนำมาฝึกทักษะปฏิบัติจนชำนาญทางด้านภาพพิมพ์แกะไม้ และระหว่างสร้างสรรค์ผลงาน ก็ได้คิดเทคนิคที่แปลกใหม่เสริมเข้าไปในผลงานขณะสร้างสรรค์

รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” เป็นการสร้างสรรค์ในรูปแบบเหมือนจริง

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ มีแนวความคิดในการสร้างสรรค์ประกอบไปด้วยเนื้อหาข้อมูลในด้านแนวความคิดและที่มาของแรงบันดาลใจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน อิทธิพลทางแนวความคิดและแรงบันดาลใจจากศิลปิน อิทธิพลจากแนวความคิดด้านศิลปะ และอิทธิพลทางด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้เหมือนจริง “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วอีสานนอกบ้านแบบดั้งเดิม”

การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ได้ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ทั้งสิ้นจำนวน 3 ชิ้น ประกอบด้วย วัฒนธรรมคร้วอีสานนอกบ้าน 1 , วัฒนธรรมคร้วอีสานนอกบ้าน 2 , วัฒนธรรมคร้วอีสานนอกบ้าน 3

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ โจม มั่นพลศรี อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการที่ได้ให้คำแนะนำ แนวคิด ตลอดจนแก้ไขข้อพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด จนวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ให้โอกาสในการจัดทำ วิทยานิพนธ์ และพัฒนางานวิจัย แนะนำรูปแบบการ อ้างอิงของ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วยตรวจงานวิจัย พร้อมให้ คำแนะนำความคิดเห็น และแนะนำการแก้ปัญหาต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์สำหรับการทำวิจัย ผู้วิจัย ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ซึ่งส่งผลให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ข้าพเจ้า ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ผู้ปกครอง เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ และผู้มีอุปการะคุณ ที่คอยให้การสนับสนุนผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งคอยช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน และกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกคน ที่คอยให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ มากมายในการทำวิจัยครั้งนี้ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้และผลงานการวิจัยชุดนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตเวทิตาแด่บุพการี บุรพอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

ชิตฉาน ฟูลาสะโต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
คำถามการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	2
วิธีดำเนินการวิจัย / การสร้างสรรค์.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวความคิดและที่มาของแรงบันดาลใจ.....	6
วัฒนธรรมครัวอีสาน.....	7
ประวัติภาพพิมพ์.....	11
อิทธิพลเกี่ยวกับองค์ประกอบและทฤษฎีทางศิลปะ.....	14
แนวคิด Contemporary Art.....	26
ความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้.....	31
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้.....	32
อิทธิพลทางแนวความคิดและแรงบันดาลใจจากศิลปิน.....	33
อิทธิพลทางด้านวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย/การสร้างสรรค์	
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

การศึกษาเทคนิคในการสร้างสรรค์.....	42
กรรมวิธีการสร้างสรรค์.....	50
การวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์.....	55
4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	
วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างสรรค์.....	56
วิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์.....	57
ผลการสร้างสรรค์ขั้นที่ 1	57
ผลการสร้างสรรค์ขั้นที่ 2	59
ผลการสร้างสรรค์ขั้นที่ 3	61
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	64
อภิปรายผลการวิจัย.....	64
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้.....	66
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	66
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก.....	69
ประวัติผู้วิจัย.....	73

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
2.1 พื้นที่ครัวและอุปกรณ์.....	8
2.2 เชื้อเพลิงในการทำอาหาร.....	9
2.3 อุปกรณ์ภายในครัวอีสาน.....	10
2.4 พื้นที่ทำความสะอาดอุปกรณ์ครัว.....	10
2.5 สัตว์สวนตามธรรมชาติ.....	14
2.6 สัตว์สวนตามความรู้สึก.....	15
2.7 ความสมมาตร.....	15
2.8 อสมมาตร.....	16
2.9 จังหวะและลีลา.....	17
2.10 จุด.....	19
2.11 เส้น.....	19
2.12 รูปร่างเรขาคณิต.....	21
2.13 รูปทรงเรขาคณิต.....	21
2.14 รูปร่างธรรมชาติ.....	22
2.15 รูปทรงธรรมชาติ.....	22
2.16 รูปร่างอิสระ.....	23
2.17 รูปทรงอิสระ.....	23
2.18 ค่าน้ำหนัก.....	24
2.19 บริเวณว่าง.....	24
2.20 วงจรสี.....	25
2.21 วงจรสี.....	25
2.22 The Potato Eaters.....	28
2.23 The Night Café.....	29
2.24 Starry Night Over the Rhone.....	29
2.25 (Theodore Gericault) Raft of the Medusa.....	30
2.26 ฟรานซิสโก โกยา (Francisco Goya) The Third of May 1808.....	31
2.31 เดอลาครัว (Eugene Delacroix) Liberty Leading the People.....	31

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.32 Kitchen Still-Life 1	33
2.33 Kitchen Still-Life 2.....	33
2.34 Kitchen Still-Life 3.....	34
2.35 วิธีชีวิตครัวอีสานบ้านนา 1.....	35
2.36 วิธีชีวิตครัวอีสานบ้านนา 2	35
2.37 Still-Life	36
2.38 Still-Life	36
3.1 ภาพถ่าย การปรุงอาหารนอกบ้านของชาวบ้านหนองหิน.....	39
3.2 ภาพถ่าย ครัวนอกบ้านของชาวบ้านหนองหิน.....	39
3.3 ภาพถ่ายครัวนอกบ้าน.....	40
3.4 ภาพถ่ายครัวนอกบ้าน.....	40
3.5 ภาพถ่ายครัวนอกบ้าน.....	42
3.6 ภาพร่างต้นแบบที่รับในโปรแกรม Photoshop แล้ว.....	42
3.7ภาพกระดาษ Fabino 300 gram.	43
3.8 ภาพกระดาษไม้อัด	43
3.9 ภาพหมึกพิมพ์.....	44
3.10 กระดาษคาร์บอน	44
3.11เครื่องมือแกะไม้	45
3.12 บุรงไม้.....	45
3.13สเปรย์เคลือบ	46
3.21 ลูกกลิ้งยางเยอรมัน.....	46
3.22 น้ำยาทำแห้ง.....	47
3.23 น้ำมันสน.....	47
3.24 กระดาษCopy.....	48
3.25 กระดาษสี.....	48
3.26 เกียง.....	49
3.27 ปากกา.....	49
3.28 เทปกาว.....	50

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.29 ผ้า.....	50
3.30 เตรียมวัสดุอุปกรณ์.....	50
3.31 ร่างภาพ.....	51
3.32 เคลือบแม่พิมพ์.....	51
3.33 แกะแม่พิมพ์.....	52
3.34 ลงสี.....	52
3.35 กลิ้งสีบนกระดาษ.....	53
3.36 นำแม่พิมพ์วางบนบล็อกและวางกระดาษทับลงไปบนแม่พิมพ์.....	53
3.37 ใช้บาแรงถูให้สีจากแม่พิมพ์ติดกระดาษ ทำซ้ำจนครบทุกสี.....	54
3.38 ผลงานเสร็จสมบูรณ์.....	54
4.1 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 1	57
4.2 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 2	59
4.3 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 3	61
ก-1 สูจิบัตรผลงานการจัดนิทรรศการศิลปะนิพนธ์ “52 Collection Thesis Art Exhibition”	70
ก-2 ภาพผลงานของการจัดนิทรรศการในสูจิบัตร.....	71
ก-3 ภาพบรรยากาศงานการจัดนิทรรศการศิลปะนิพนธ์ “52 Collection Thesis Art Exhibition”	72
ก-4 ภาพผลงานการจัดนิทรรศการศิลปะนิพนธ์ 52 Collection Thesis Art Exhibition”.....	74

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

และสถาบันคชสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

ในอดีตพื้นที่ครัวของพื้นที่อยู่อาศัยมีลักษณะเป็นวัฒนธรรมครัวอีสานดั้งเดิมที่เป็นพื้นที่สำหรับปรุงอาหาร ชาวบ้านไม่มีการสร้างเป็นพื้นที่ครัวหรือกำหนดพื้นที่ใดเป็นพื้นที่โดยเฉพาะและอยู่ภายนอกตัวบ้านเรือน โดยมีเตาถ่านเป็นเครื่องหมายที่สำคัญที่แสดงถึงอาณาเขตของพื้นที่ครัวของแต่ละบ้านว่าอยู่ในบริเวณใดของบ้าน และต่อมาได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่วัฒนธรรมครัวอีสานสมัยใหม่ที่มีการสร้างพื้นที่ครัวที่กำหนดพื้นที่สำหรับการหุงต้มอย่างแน่นอน โดยมีเตาแก๊สเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญทำให้ครัวที่เป็นแบบดั้งเดิมเริ่มทยอยสูญหายไปตามแต่ละยุคสมัยวัฒนธรรมครัวอีสานดั้งเดิมและสมัยใหม่ของบ้านหนองหินมีความแตกต่าง ดังเห็นได้จากตำแหน่งของพื้นที่ครัว ขนาดของพื้นที่ครัว ชนิดหรือขนาดของอุปกรณ์เกี่ยวกับการทำครัว และพื้นที่ครัวมิใช่เป็นพื้นที่กายภาพสำหรับปรุงอาหารเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับภาระการทำงานในแต่ละฤดูกาลจึงทำให้ลักษณะและการใช้ครัวมีความแตกต่างกันออกไปตามฤดูกาล พื้นที่ครัวไม่ได้ปิดมิดชิดและไม่มีความเป็นส่วนตัวเหมือนเช่นกับสังคมเมือง (นาคยา อยู่คง .2561)

พื้นที่ครัวของชาวบ้านมีลักษณะที่ไม่ใช่ห้องครัวที่มีการสร้างและกำหนดเป็นพื้นที่เหมือนเช่นกับครัวของสมัยใหม่ที่มีการกำหนดและแบ่งเป็นห้องครัวที่แน่นอนตายตัว แต่มีลักษณะเป็นเพียงพื้นที่ปรุงอาหารที่มีเตาถ่านและหม้อหนึ่งอาหารวางไว้ตรงจุดที่แต่ละครัวเรือนจัดสรรให้เป็นพื้นที่ครัว และพื้นที่ดังกล่าวจึงมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายตามความเหมาะสมของสภาพภูมิอากาศและการใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยส่วนมากชาวบ้านจะกำหนดพื้นที่ครัวดังกล่าวอยู่ภายนอกตัวบ้านเรือนซึ่งจะอยู่ใต้ถุนบ้านบริเวณหน้าบ้านหรือหลังบ้านและเหนือลม ซึ่งไม่ได้เป็นห้องครัวมิดชิด

ตามที่ได้กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่แสดงเนื้อหาเรื่องราวความประทับใจในวัฒนธรรมการทำครัวนอกบ้านของอีสานที่ผู้วิจัยได้สัมผัสบรรยากาศการทำอาหารในวัยเด็กกับครัวอีสานนอกบ้านที่มีอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ในรูปแบบศิลปะเหมือนจริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย/การสร้างสรรค

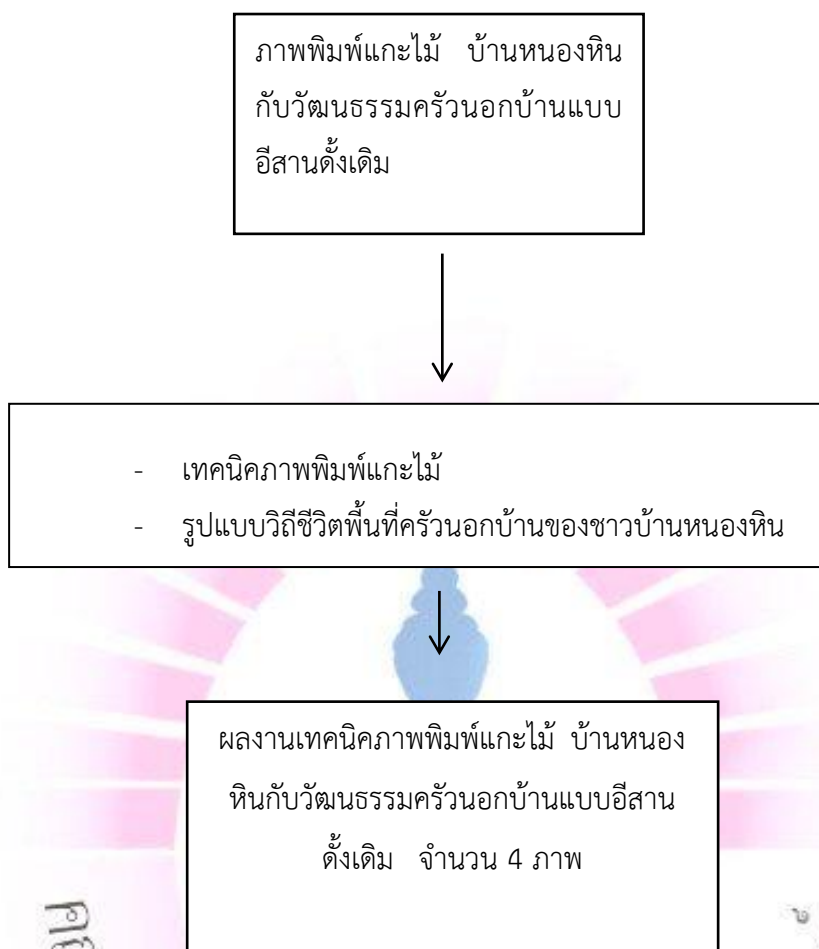
1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม ที่ยังคงความเป็นอดีตและคงความเป็นวัฒนธรรมเดิมของอีสาน ในบ้านหนองหิน จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ชุด ภาพพิมพ์แกะไม้ : บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม ที่แสดงออกถึงการทำครัวนอกบ้านแบบดั้งเดิมของชาวอีสาน
3. ศึกษาภาพพิมพ์แกะไม้“บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม”

คำถามการวิจัย

1. “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม”
ใช้เทคนิคอะไรในการสร้างสรรค์ผลงาน
2. รูปแบบของผลงาน “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม”
มีลักษณะเป็นอย่างไร
3. “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม”
มีแนวคิดอย่างไร
4. สร้างสรรค์ผลงาน “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม”
อะไรบ้าง

กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

ศิลปศึกษานิพนธ์มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษา ภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” โดยมีกรอบแนวคิด ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ศิลปศึกษานิพนธ์ใช้วิธีการวิจัยแบบสร้างสรรค์ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากการสังเกตและถ่ายภาพ สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำครัวนอกบ้าน จากแหล่งต่างๆ ทั้งอินเทอร์เน็ต และการถ่ายรูปจากสถานที่จริง ได้แก่ บ้านหนองหิน ตำบลสระตะเคียน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งได้มีการสอบถามข้อมูลจากคุณย่า ได้แก่ คุณย่าน้อย ผู้ที่ยังคงทำครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม
2. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึกภาพ
3. การสร้างสรรค์ภาพร่าง เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ที่แสดงถึงเนื้อหาเรื่องราวความประทับใจในวัฒนธรรมการทำครัวนอกบ้านของอีสาน ที่มีอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

4. นำภาพร่าง และข้อมูลเสนอที่ปรึกษาเพื่อปรับเปลี่ยน แก้ไข ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น
5. สร้างสรรค์งานภาพพิมพ์แกะไม้ บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม
6. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาขึ้นไป
7. นำเสนอผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบงานวิจัยและนำเสนอสู่สาธารณะสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์สู่สาธารณะแบบจัดนิทรรศการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบถึงวัฒนธรรมการทำคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิมยังคงเหลืออยู่ ในบ้านหนองหิน จังหวัดนครราชสีมา
2. ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ชุด ภาพพิมพ์แกะไม้ : บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม ที่แสดงออกถึงการทำคร้วนอกบ้านแบบดั้งเดิม ของชาวอีสาน
3. ได้ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์ “ บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม ” จำนวน 4 ภาพ
4. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ภาพพิมพ์แกะไม้

ขอบเขตของการวิจัย

ศิลปศึกษานิพนธ์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมคร้วนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหา มุ่งแสดงเนื้อหาเรื่องราวความประทับใจในวัฒนธรรมการทำคร้วนอกบ้านของอีสาน ที่มีอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2. ด้านรูปแบบ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้รูปแบบเหมือนจริง 2 มิติ
3. ขอบเขตด้านเทคนิคของภาพพิมพ์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut)
4. ด้านปริมาณผลงานภาพพิมพ์แกะไม้จำนวน 3 รูป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาพพิมพ์แกะไม้ หมายถึง เป็นศิลปะการพิมพ์แบบนูน ใช้แกะผิวไม้ เมื่อต้องการพิมพ์ก็จะทำ ส่วนที่พิมพ์ด้วยลูกกลิ้งมือ และ พิมพ์บนกระดาษ 300 แกรมที่ละสีในรูปแบบเหมือนจริง

ภาพเหมือนจริง หมายถึง การสร้างงานที่เหมือนจริงดังประจักษ์อยู่ในธรรมชาติ โดยยึดหลักการสร้างสรรค์ และการนำเสนอสิ่งที่ตามองเห็น

วัฒนธรรมครัวนอกบ้าน หมายถึง วัฒนธรรมคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นความเจริญงอกงาม ทางสติปัญญาของมนุษย์ ซึ่งครัวนอกบ้านเป็นสิ่งที่คนอีสานที่มีฐานะธรรมดาตามชนบทในสมัยก่อนจะทำครัวที่นอกบ้านโดยหัวใจครัวคือเตาไฟ เป็นครัวแบบเปิดโล่ง เหมาะแก่การทำอาหารประเภท ร้อนแรง ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมทางสังคมการใช้ชีวิต

อีสานดั้งเดิม หมายถึง เป็นสิ่งบรรพบุรุษสืบต่อกันมาโดยผ่านกระบวนการคิด และถ่ายทอด มาเป็นรุ่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิต อาหาร วัฒนธรรมเครื่องนุ่งห่ม จนปัจจุบันมีบางพื้นที่ยังสืบ สานต่อ แต่บางพื้นที่ปรับตามยุคสมัย

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาและสร้างสรรค์ศิลปศึกษานิพนธ์ ภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัย โดยประกอบไปด้วยเนื้อหาข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. แนวความคิดและที่มาของแรงบันดาลใจ
2. วัฒนธรรมครัวอีสาน
3. ประวัติภาพพิมพ์
4. อิทธิพลเกี่ยวกับองค์ประกอบและทฤษฎีทางศิลปะ
5. แนวคิด Contemporary Art
6. ความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้
7. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้
8. อิทธิพลทางแนวความคิดและแรงบันดาลใจจากศิลปิน
9. อิทธิพลทางด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดและที่มาของแรงบันดาลใจ

ในอดีตพื้นที่ครัวของพื้นที่อยู่อาศัยมีลักษณะเป็นวัฒนธรรมครัวอีสานดั้งเดิม ที่เป็นพื้นที่สำหรับปรุงอาหาร ชาวบ้านไม่มีการสร้างเป็นพื้นที่ครัวหรือกำหนดพื้นที่ใดเป็นพื้นที่โดยเฉพาะและอยู่ภายนอกตัวบ้านเรือน โดยมีเตาถ่านเป็นเครื่องหมายที่สำคัญที่แสดงถึงอาณาเขตของพื้นที่ครัวของแต่ละบ้านว่าอยู่ในบริเวณใดของบ้าน และต่อมาในช่วง พ.ศ. 2540 ได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่วัฒนธรรมครัวอีสานสมัยใหม่ที่มีการสร้างพื้นที่ครัวที่กำหนดพื้นที่สำหรับการหุงต้มอย่างแน่นอน โดยมีเตาแก๊สเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญทำให้ครัวที่เป็นแบบดั้งเดิมเริ่มทยอยสูญหายไปตามแต่ละยุคสมัย วัฒนธรรมครัวอีสานดั้งเดิมและสมัยใหม่ของบ้านหนองหินมีความแตกต่าง ดังเห็นได้จากตำแหน่งของพื้นที่ครัว ขนาดของพื้นที่ครัว ชนิดหรือขนาดของอุปกรณ์เกี่ยวกับการทำครัวและตู้เก็บอาหาร และพื้นที่ครัวมิใช่เป็นพื้นที่กายภาพสำหรับปรุงอาหารเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับภาระการทำงานใน

แต่ละฤดูกาลจึงทำให้ลักษณะและการใช้ครัวมีความแตกต่างกันออกไปตามฤดูกาล พื้นที่ครัวไม่ได้ปิดมิดชิดและไม่มีความเป็นส่วนตัวเหมือนเช่นกับสังคมเมือง

พื้นที่ครัวของชาวบ้านมีลักษณะที่ไม่ใช่ห้องครัวที่มีการสร้างและกำหนดเป็นพื้นที่เหมือนเช่นกับครัวของสมัยใหม่ที่มีการกำหนดและแบ่งเป็นห้องครัวที่แน่นอนตายตัว แต่มีลักษณะเป็นเพียงพื้นที่ปรุงอาหารที่มีเตาถ่านและหม้อหนึ่งอาหารวางไว้ตรงจุดที่แต่ละครัวเรือนจัดสรรให้เป็นพื้นที่ ครัว และพื้นที่ดังกล่าวจึงมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายตามความเหมาะสมของสภาพภูมิอากาศและการใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยส่วนมากชาวบ้านจะกำหนดพื้นที่ครัวดังกล่าวอยู่ภายนอกตัวบ้านเรือนซึ่งจะอยู่ใต้ถุนบ้านบริเวณหน้าบ้านหรือหลังบ้านและเหนือลม และสร้างครัวบริเวณตูดข้าวหรือเล่าข้าว ซึ่งเป็นที่เก็บผลผลิตทางเกษตรของชาวบ้าน โดยใช้พื้นที่ด้านล่างและด้านข้างของตูดข้าวเป็นพื้นที่ในการหุงต้มอาหาร ซึ่งไม่ได้เป็นห้องครัวมิดชิด

ตามที่ได้กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่แสดงเนื้อหาเรื่องราวความประทับใจในวัฒนธรรมการทำครัวนอกบ้านของอีสานที่ผู้วิจัยได้สัมผัสบรรยากาศการทำอาหารในวัยเด็กกับครัวอีสานนอกบ้านที่มีอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ในรูปแบบศิลปะเหมือนจริง (นาตยา อยู่คง .2561)

วัฒนธรรมครัวอีสาน

ในความเป็นจริงครัวเป็นหัวใจสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและเป็นพื้นที่ทางสังคมซึ่งได้มีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และครัวมีการเปลี่ยนแปลงตามบริบททางสังคมที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีเครื่องใช้ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น และจากการศึกษาพบว่าองค์ความรู้และการศึกษาวิจัยอาหารอีสานมุ่งเน้นไปศึกษาเกี่ยวโภชนาการดังเช่น พฤติกรรมการบริโภคของชาวชนบทอีสาน (พิชญ์ อุตตะมะ เวทิน .2536)

ผักพื้นบ้านภาคอีสาน โดย สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (2547) และ วัฒนธรรมอาหารไทย : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย สัมฤทธิ์ สุภามา และคณะ(2556) และพบว่ากรกินอาหารมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับชนชั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาลักษณะวัฒนธรรมครัวของสังคมชาวอีสานซึ่งพื้นที่ครัวของชาวบ้านมี 2 พื้นที่ คือ ครัวที่บ้าน และครัวที่อยู่ท้องไร่ท้องนา

พื้นที่ครัว ครัวที่บ้านของชาวบ้านมีลักษณะที่ไม่ใช่ห้องครัวที่มีการสร้าง และกำหนดเป็นพื้นที่เหมือนเช่นกับครัวของวัฒนธรรมภาคกลางที่มีการกำหนดและแบ่งเป็นห้องครัวที่แน่นอนตายตัว แต่มีลักษณะเป็นเพียงพื้นที่ปรุงอาหารที่มีเตาถ่าน และหม้อหนึ่งอาหารวางไว้ตรงจุดที่แต่ละครัวเรือนจัดสรรให้เป็นพื้นที่ครัว และพื้นที่ดังกล่าวจึงมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายตามความเหมาะสมของสภาพ

ภูมิอากาศ และการใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยส่วนมากชาวบ้านจะกำหนดพื้นที่ครัวดังกล่าว อยู่ภายนอกตัวบ้านเรือนซึ่งจะอยู่ใต้ถุนบ้านบริเวณหน้าบ้านหรือหลังบ้าน และเหนือลม และสร้างครัว บริเวณตูดข้าวหรือเล่าข้าวซึ่งเป็นที่เก็บผลผลิตทางเกษตรของชาวบ้าน โดยใช้พื้นที่ด้านล่าง และ ด้านข้างของตูดข้าวเป็นพื้นที่ในการหุงต้มอาหาร ซึ่งไม่ได้เป็นห้องครัวมิดชิด และขนาดของพื้นที่ครัวมีความแตกต่างตามฐานะทางเศรษฐกิจของแต่ละครัวเรือน

พื้นที่ครัวมีอุปกรณ์สำคัญ คือ เตาถ่าน แต่ละครัวเรือนมีเตาถ่านจำนวน 2-3 เตา โดยใช้เตา เตาหนึ่งสำหรับหุงข้าว และเตาอีกเตาหนึ่งสำหรับทำกับข้าว และถ้าหุงข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้วใช้เตา ทำกับข้าวอย่างอื่นไปพร้อมกับเตาอีกเตาหนึ่งที่ทำกับข้าวอยู่ก่อน เพื่อประหยัดเวลาในการปรุงอาหาร (ดังภาพที่ 2.1)

ภาพที่ 2.1 พื้นที่ครัวและอุปกรณ์
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

เชื้อเพลิงที่ใช้ในการทำอาหาร ซึ่งจะมีการใช้ทั้งพื้นที่เป็นไม้แห้ง และถ่าน โดยชาวบ้านจะ เก็บพื้นที่ไม้แห้งจากท้องไร่ท้องนาของตนเองแล้วนำมาตัดเป็นท่อนเล็ก ๆ เพื่อสะดวกต่อการใช้เป็น เชื้อเพลิงในการก่อไฟ ซึ่งชาวบ้านจะเก็บพื้นที่ไม้ใต้ถุนบ้านหรือตูดข้าว เพราะต้องเก็บไว้ใช้ในฤดูฝน จำนวนมาก ส่วนถ่านชาวบ้านจะตัดไม้ที่มีท่อนขนาดก้างถึงใหญ่ตัดแล้วนำมาตากแห้ง และเผาสถานที่

ที่เผาจะอยู่ตามนาหรือพื้นที่สาธารณะ จะอยู่ห่างจากบ้าน เมื่อเผาเสร็จก็จะนำถ่านใส่กระสอบแล้วนำมาเก็บที่ได้ถ่านบ้านหรือตบข้าวอย่างเรียบร้อย เวลาจะนำมาใช้ค่อยแบ่งใส่ปี๊บหรือกาละมัง แต่อย่างไรก็ตามชาวบ้านจะนิยมใช้ฟืนมากกว่าถ่านเพราะระยะเวลาในการเตรียมน้อยและไม่ต้องใช้แรงเยอะเหมือนถ่าน ซึ่งจริง ๆ แล้วจุดประสงค์ของการใช้เชื้อเพลิงทั้งสองสิ่งก็แตกต่างกันอยู่แล้ว ฟืนจะใช้กับอาหารประเภทต้ม ผัด แกง ทอด ส่วนถ่านจะใช้กับอาหารประเภท ปิ้งย่าง และหุงข้าวหรือหนึ่งข้าวเหนียว เพราะถ่านจะให้ความร้อนที่นานจึงไม่ต้องกังวลว่าจะต้องเติมเชื้อเพลิงเรื่อย ๆ แบบฟืน (ดังภาพที่ 2.2)

ภาพที่ 2.2 เชื้อเพลิงในการทำอาหาร
ที่มา : Wikipedia.ออนไลน์, 2565

อุปกรณ์ภายในครัว ครัวอีสานมีอุปกรณ์ที่สำคัญที่ขาดไม่ได้เลยก็คืออุปกรณ์สำหรับนึ่งข้าวมีหม้อนึ่ง และหวดที่ทำจากไม้ไผ่ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมอีสานที่คนมองก็สามารถรู้ได้เลยว่านี่คือครัวอีสาน และอุปกรณ์ในครัวอีสานมี 3 ชนิดคือ หม้อ กระทะ ตะแกรงปิ้งย่างอาหาร หม้อก็จะใช้กับอาหารประเภทต้ม กระทะจะใช้กับอาหารประเภท ผัด ทอด คั่ว สวก หรือต้มที่มีปริมาณน้อย ส่วนตะแกรงปิ้งจะใช้กับอาหารประเภท ปิ้ง ย่าง และที่ขาดไม่ได้เลยในครัวคือครกส่วนมากชาวบ้านจะใช้ครกดินเผาเพราะมีราคาถูกและเบากว่าครกหิน ที่วางอุปกรณ์ชาวบ้านจะทำคานไม้แล้วตีตะปู แล้วนำกระทะ หม้อ ตะแกรงปิ้งย่างไปห้อยไว้ (ดังภาพที่ 2.3)

ภาพที่ 2.3 อุปกรณ์ภายในครัวอีสาน
ที่มา : ชิตฉาน พุลาสะโต, 2565

พื้นที่ทำความสะอาดหรือชำระล้างอุปกรณ์ทำครัว พื้นที่ทำความสะอาดส่วนมากจะไม่ไกลจากครัวมากนักเพื่อความง่ายต่อการขนย้ายไปทำความสะอาด โดยจะเป็นบริเวณหลังบ้านจะมีโถงหรือตุ่มใส่น้ำ 1 ใบเพื่อใส่น้ำไว้ทำความสะอาดและกาละมัง 2 ใบไว้สำหรับขัด และล้างน้ำเปล่า ส่วนบางบ้านที่อยู่ติดกับห้วยหรือแม่น้ำก็จะขนอุปกรณ์ไปล้างที่แม่น้ำเลย (ดังภาพที่ 2.4)

ภาพที่ 2.4 พื้นที่ทำความสะอาดอุปกรณ์ครัว
ที่มา : นาทยา อยู่คง, 2561

เวลาในการทำอาหาร เวลาครัว/เวลาทำอาหาร พบเวลาการทำอาหารเป็น ๒ ประเภท คือ เวลาของการนึ่งข้าว และเวลาของการทำกับข้าวหรืออาหาร เวลาทำอาหารเป็นการปรุงอาหารที่ต้องมีการใช้ระยะเวลาในการปรุงนาน เป็นการทำอาหารประเภทต้ม นึ่ง เป็นต้น สำหรับ

การดำสัมตำกินในช่วงมือกลางวัน ชาวบ้านไม่คิดว่าการดำสัมตำเป็นเวลาทำอาหารเพราะไม่มีการจุดไฟในการหุงต้มอาหารที่ต้องใช้ระยะเวลา ซึ่งชาวบ้านมีเวลาทำอาหารในช่วงเช้าและช่วงเย็น ดังนั้น ชาวบ้านเข้าครัวช่วงเช้าเพื่อทำอาหารสำหรับมือเช้าและมือกลางวัน และช่วงเย็นสำหรับอาหารมือเย็น

เวลาทำอาหารดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับฤดูกาล ที่มีภาระงานทำนาที่แตกต่างกันออกไปตามฤดูกาล ในช่วงฤดูฝนที่ต้องไถนา ดำนา และฤดูหนาวจะเก็บเกี่ยวข้าว ชาวบ้านตื่นนอนตั้งแต่เช้ามีดมากกว่าในช่วงรอเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยตื่นนอนตั้งแต่เวลาประมาณ 04.00-05.00 น. เพื่อต้องรีบไปทำนา ดังนั้นการเข้าครัวเร็วกว่าช่วงรอเก็บเกี่ยวผลผลิต ชาวบ้านต้องเตรียมแช่ข้าวเหนียวไว้ในตอนกลางคืนส่วนกับข้าวก็ไปทำกินที่เถียงนา/ไร่ นาที่มีเครื่องครัวพร้อมเรียบร้อย โดยทำอาหารรับประทานทั้งมือเช้าและกลางวัน และอาหารเย็นก็กลับมาปรุงอาหารที่บ้าน โดยเริ่มปรุงอาหารช่วงเวลา 18.00-19.00 น. สำหรับช่วงหลังจากดำนาและเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จ ชาวบ้านตื่นสายกว่าช่วงฤดูฝนที่เป็นช่วงทำนา ชาวบ้านเริ่มนึ่งข้าวเหนียวประมาณ 06.00-07.00 น และทำกับข้าวเพื่อรับประทานประมาณ 08.00 น. สำหรับอาหารมือเย็นเริ่มปรุงอาหารช่วงเวลา 18.00-19.00 น. แต่ถ้าเป็นช่วงฤดูหนาวชาวบ้านทำครัวเร็วขึ้นกว่าฤดูร้อน ดังนั้นเวลาครัวเวลาปรุงอาหารจึงมีความสิ้นเปลืองหรือเปลี่ยนแปลงตามบริบทดังกล่าว ไม่ได้มีรูปแบบที่เหมือนกันทุกฤดูกาล และประเภทของอาหารก็แตกต่างกันไปตามฤดูกาล (นาตยา อยู่คง .2561)

ประวัติภาพพิมพ์

ความเป็นมาของทัศนศิลป์ประเภทภาพพิมพ์ มีหลักฐานการสร้างสรรคผลงานมาตั้งแต่ครั้งก่อนประวัติศาสตร์ มนุษย์โครมันยอง (Cro-Magnon) เป็นมนุษย์เผ่าพันธุ์แรกๆ ที่เริ่มสร้างผลงานศิลปะภาพพิมพ์ มีปรากฏอยู่ที่ถ้ำลาสโก (Las-caux Cave) ประเทศฝรั่งเศส และถ้ำอัลตามิรา (Altamira Cave) ประเทศสเปน เป็นภาพลายเส้นรูปสัตว์ นับเป็นหลักฐานของกระบวนการพิมพ์ของมนุษย์เมื่อครั้งบรรพกาล นอกจากนี้ ยังปรากฏหลักฐานเริ่มต้นของการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์ (Stencil) ด้วยการใช่มือวางเป็นลวดลายบนผนังถ้ำ โดยให้มือเป็นแม่พิมพ์แล้วพ่นหรือเป่าสีลงบนผนัง ส่วนที่เป็นมือจะบังสีไว้ สีจะพ่นผ่านช่องว่างของนิ้ว ปรากฏเป็นภาพแสดงขอบเขตรูปนอกของฝ่ามืออย่างชัดเจน นับเป็นกรรมวิธีการพิมพ์แบบง่าย

ภาพพิมพ์มีประวัติความเป็นมาเริ่มตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ (200,000 ปีก่อนคริสตกาล) โดยมนุษย์โครมันยอง ดังพบภาพพิมพ์รูปมือบนผนังถ้ำในถ้ำลาสโกซ์ ประเทศฝรั่งเศส

และถ้าอัลตามิรา ประเทศสเปน ต่อมาชาวอียิปต์และชาวเมโสโปเตเมียรู้จักการพิมพ์ภาพแบบใช้แรงกดประทับบนผิววัสดุที่อ่อนนุ่ม เช่น ดิน ขี้ผึ้ง จากนั้นมนุษย์คิดค้นกระดาษขึ้นได้จึงเปลี่ยนวัสดุรองรับที่เป็นดินหรือขี้ผึ้งมาเป็นกระดาษแทน นับแต่นั้นมาภาพพิมพ์ก็ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านรูปแบบ กลวิธีการพิมพ์ตามวิวัฒนาการของมนุษย์และความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาจนถึงปัจจุบัน

ความเจริญก้าวหน้าทางการพิมพ์เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางด้านศิลปะวิทยาการ เพราะว่ามีมนุษย์สร้างสรรค์กระบวนการพิมพ์ภาพขึ้นมาก็เพื่อตอบสนองความต้องการในการเผยแพร่ความคิดและความรู้ของมนุษย์ให้กระจายไปได้อย่างแพร่หลาย ตลอดจนเพื่อเก็บรักษาความรู้ต่างๆ ไว้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาถึงความเป็นมาของความรู้ในเรื่องต่างๆ ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพรวมของพัฒนาการทางการพิมพ์ภาพที่ก่อประโยชน์ให้มนุษย์อย่างมากในปัจจุบัน จึงขอกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของภาพพิมพ์ในกลุ่มประเทศตะวันออก กลุ่มประเทศตะวันตกหรือยุโรป และในประเทศไทย

วิวัฒนาการด้านการพิมพ์ในกลุ่มประเทศตะวันออก คือ จีน ญี่ปุ่นนั้น แสดงให้เห็นว่า จีนเป็นชนชาติแรกที่คิดค้นการทำภาพพิมพ์ขึ้น โดยการแกะสลักลงบนหิน หยก งาช้าง กระดูกสัตว์ และเขาสัตว์ เพื่อทำเป็นแม่พิมพ์แล้วกดแม่พิมพ์ลงบนดินเหนียว ครั้ง ขี้ผึ้งหรือกระดาษให้เกิดลักษณะเป็นรอย ความรู้การพิมพ์นี้ได้เผยแพร่ไปยังประเทศตะวันตกและประเทศเพื่อนบ้านที่สำคัญได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลี ซึ่งประเทศเกาหลีได้พัฒนาความรู้เรื่องการพิมพ์นี้จนสามารถทำตัวเรียงพิมพ์ เป็นโลหะสำเร็จ ในส่วนของประเทศญี่ปุ่นก็ได้พัฒนาการพิมพ์ขึ้นจนเป็นที่ยอมรับ ในด้านของภาพพิมพ์ที่มีคุณค่า ซึ่งมีสกุลช่างภาพพิมพ์แกะไม้ที่มีชื่อเสียง คือ สกุลช่างอุกิโยเอะที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ได้อย่างงดงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังจะเห็นได้จากประเทศญี่ปุ่นได้ให้อิทธิพลแก่ศิลปะของประเทศทางตะวันตกหรือยุโรปในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ส่วนภาพพิมพ์ในกลุ่มประเทศตะวันตกมีพัฒนาการมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง นับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่รู้จักกระบวนการพิมพ์โดยการวางมือทาบบนผนังถ้ำแล้วเป่าสี หรือทาสีบนฝ่ามือ จากนั้นกดประทับเป็นรูปมือไว้บนผนังถ้ำ ต่อมาอารยธรรมอียิปต์ได้รู้จักนำ ภาพแกะสลักเล็กๆ กดลงบนดินให้เกิดเป็นรอยขึ้น ส่วนในดินแดนเมโสโปเตเมียค้นพบการใช้ ดินเหนียวแกะเป็นตราสัญลักษณ์และนำไปตากแดดให้แห้งหรือนำไปเผาไฟ เพื่อให้เกิดเป็นแม่พิมพ์กดประทับ ต่อมาในปี ค.ศ. 1450 โจฮัน กูเตนเบิร์ก ได้คิดประดิษฐ์แท่นพิมพ์อย่างง่ายขึ้น จากนั้นในช่วง ค.ศ. 15 อัลเบรชท์ ไดเออร์ ได้คิดค้นกลวิธีภาพพิมพ์ร่องลึก พอถึง ค.ศ. 16 ทอมัส บิวิค ได้คิดค้นกลวิธีภาพพิมพ์ลายแกะไม้ได้สำเร็จ

หลังจากนั้นวิลเลียม เบลก ได้พยายามปรับปรุงภาพพิมพ์ผิวฉนวน ด้วยวิธีการสร้างภาพผลงานลงบนแผ่นโลหะโดยให้กรดทำปฏิกิริยากับแผ่นโลหะจนได้แม่พิมพ์ผิวฉนวนและในประเทศเยอรมัน ได้มีการคิดค้นกลวิธีภาพพิมพ์หมึกขมิ้นรงค์ ในปี ค.ศ. 1660 เฮอริควิลิส ซีเกอร์ ได้คิดค้นกลวิธีภาพพิมพ์อย่างสี

น้ำ พอถึงค.ศ. 1793 อะลัวส์ เซเนเฟลเตอร์ ได้ค้นพบกลวิธีภาพพิมพ์หิน และในระหว่างปี ค.ศ. 1864-1901 อองรี เดอ ตูลุส โลเตรก ได้นำกลวิธีภาพพิมพ์หินมาพัฒนาให้เข้ากับระบบธุรกิจ โดยทำโปสเตอร์หลายๆ สีออกสู่สาธารณชน ค.ศ. 1907 ซามูเอล ไชมอน ได้พัฒนาและปรับปรุงกลวิธีภาพพิมพ์ผ่านฉากร โดยใช้เส้นไหมมาทำเป็นแม่พิมพ์จนสำเร็จ เรียกอีกอย่างว่า “กลวิธีภาพพิมพ์ตะแกรงไหม” ซึ่งกลวิธีนี้เป็นที่นิยมอย่างมากของศิลปินใน ค.ศ. 20 เช่น รอเบิร์ต ราเซนเบิร์ก แอนดี วอร์โฮล เป็นต้น

สำหรับภาพพิมพ์ในประเทศไทยนั้น ระยะเวลาเริ่มแรกทำขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเชิงพาณิชย์ศิลป์ โดยพิมพ์เป็นภาพประกอบหนังสือและหนังสือเป็นส่วนใหญ่ หลังจากนั้นได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นงานภาพพิมพ์ระยะต่อมาในระบบการศึกษา โดยมีคณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นผู้บุกเบิกการเรียนการสอนทางด้านภาพพิมพ์เป็นแห่งแรก และก็มีสถาบันอื่นๆ เปิดตามมา จนกระทั่งปัจจุบันภาพพิมพ์ของศิลปินไทยเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

การพิมพ์ภาพเป็นงานที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากการวาดภาพ ซึ่งการวาดภาพไม่สารถสร้างผลงาน ๒ ชั้น ที่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการได้ จึงมีการพัฒนาภาพพิมพ์ขึ้นมา โดยจีนถือว่าเป็นชาติแรกที่นำเอาวิธีการพิมพ์มาใช้อย่างแพร่หลายมานานนับพันปี จากนั้นจึงได้แพร่หลายออกไปในภูมิภาคต่างๆ ของโลกส่วนชาติตะวันตกถือเป็นผู้พัฒนาการพิมพ์ภาพแบบสมัยใหม่ มีการนำเอาเครื่องจักรกลต่างๆ เข้ามาช่วยในการพิมพ์ ทำให้การพิมพ์มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ในช่วงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ได้พบหลักฐานเป็นจำนวนมากเกี่ยวกับวิธีการแกะสลักอันเป็นพื้นฐานของการสร้างภาพพิมพ์ เช่นการนำภาพแกะสลักขนาดเล็กไปกดลงบนดินให้เกิดให้เกิดเป็นรอยในแถบลุ่มแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรติสหรือดินแดนเมโสโปเตเมีย และได้พัฒนาจนเกิดอักษรรูปเล่ม (cuneiforms) ขึ้นมาทางแถบเอเชีย จีนเป็นชนชาติแรกที่รู้จักสร้างสรรค์งานภาพพิมพ์มาอย่างยาวนาน ตั้งแต่ต้นพุทธกาล เช่น การรู้จักแกะสลักตราประทับบนวัตถุต่างๆ ตั้งแต่เมื่อประมาณ ๑,๘๐๐ ปีล่วงมาแล้ว นอกจากนี้ ชาวจีนยังรู้จักภาพพิมพ์นูน คือ การพิมพ์ภาพที่ต้องใช้แม่พิมพ์ที่มีผิวนูน โดยนำกระดาษวางทาบลงบนแม่พิมพ์และใช้ผ้าแตะลงบนกระดาษ ส่วนนูนของแม่พิมพ์จะทับกระดาษให้ติดสีซึ่งจะได้ภาพงานศิลปะที่ต้องการ

ศิลปะการพิมพ์ภาพที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยโบราณ ไม่จำกัดว่าจะเป็นภาพหรืออักษรเพียงอย่างเดียว แต่มีการใช้ภาพและอักษรผสมกันด้วย ในประเทศจีนมีการแกะแม่พิมพ์ไม้เป็นตัวอักษรและภาพประกอบสำหรับพระพุทธศาสนาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๕-๖

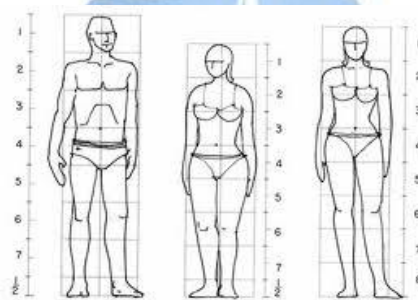
สำหรับการพิมพ์ภาพในประเทศไทย มีมานานแล้ว ดังปรากฏการพิมพ์ภาพบนผนังถ้ำ เชียงผา ในจังหวัดอุดรธานีและกาญจนบุรี มีการค้นพบภาชนะดินเผาที่มีรอยพิมพ์จากลูกกลิ้ง และลูกกลิ้งดินเผาที่นำมาพิมพ์เป็นภาพต่อเนื่องได้อย่างสวยงาม นอกจากนี้ ยังมีการใช้เชือกพิมพ์บนภาชนะดินเผาอีกด้วย ในด้านของสิ่งทีนำมาใช้สีจากยางไม้ เปลือกไม้ แร่ ดิน

อิทธิพลเกี่ยวกับองค์ประกอบและทฤษฎีทางศิลปะ

1. หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์

1.1 สัดส่วน หมายถึง ความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมระหว่างขนาดขององค์ประกอบที่แตกต่างกัน ทั้งขนาดที่อยู่ในรูปทรงเดียวกันหรือระหว่างรูปทรง และรวมถึงความสัมพันธ์กลมกลืนระหว่างองค์ประกอบทั้งหลายด้วย ซึ่งเป็นความพอเหมาะพอดีไม่มากไม่น้อยขององค์ประกอบทั้งหลายที่นำมาจัดรวมกัน ความเหมาะสมของสัดส่วนอาจ พิจารณาจากคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1.1.1 สัดส่วนที่เป็นมาตรฐาน จากรูปลักษณะตามธรรมชาติของคน สัตว์ พืช ซึ่งโดยทั่วไป ถือว่าสัดส่วนตามธรรมชาติ จะมีความงามที่เหมาะสมที่สุด หรือจากรูปลักษณะที่เป็นการสร้างสรรค์ของมนุษย์ เช่น Gold section เป็นกฎในการสร้างสรรค์รูปทรงของกรีก ซึ่งถือว่า "ส่วนเล็กสัมพันธ์กับส่วนที่ใหญ่กว่า ส่วนที่ใหญ่กว่าสัมพันธ์กับส่วนรวม" ทำให้สิ่งต่างๆ ที่สร้างขึ้นมีสัดส่วนที่สัมพันธ์กับทุกสิ่งอย่างลงตัว (ดังภาพที่ 2.5)

ภาพที่ 2.5 สัดส่วนตามธรรมชาติ

ที่มา : Art Blok. ออนไลน์. 2560

1.1.2 สัดส่วนจากความรู้สึก โดยที่ศิลปะนั้นไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อความงามของรูปทรงเพียง อย่างเดียว แต่ยังสร้างขึ้นเพื่อแสดงออกถึงเนื้อหา เรื่องราว ความรู้สึกด้วยสัดส่วนจะช่วยเน้นอารมณ์ ความรู้สึกให้เป็นไปตามเจตนาอารมณ์ และเรื่องราวที่ศิลปินต้องการ ลักษณะเช่นนี้ทำให้งานศิลปะของชนชาติต่างๆ มีลักษณะแตกต่างกัน เนื่องจากมีเรื่องราว อารมณ์ และ ความรู้สึกที่ต้องการแสดงออกต่างๆ กันไป เช่น กรีก นิยมในความงามตามธรรมชาติเป็นอุดมคติเน้นความงามที่เกิดจากการประสานกลมกลืนของรูปทรง จึงแสดงถึงความเหมือนจริงตามธรรมชาติ ส่วนศิลปะแอฟริกันดั้งเดิม เน้นที่ความรู้สึกทางวิญญาณที่น่ากลัว ดังนั้นรูปลักษณะจึงมีสัดส่วนที่ผิดแผกแตกต่างไปจากธรรมชาติทั่วไป (WIKIPEDIA. ออนไลน์. 2558) (ดังภาพที่ 2.6)

ภาพที่ 2.6 สัดส่วนตามความรู้สึก

ที่มา : Art Blok. ออนไลน์, 2560

1.2 ความสมดุล หรือ ดุลยภาพ หมายถึง น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ในทางศิลปะยังรวมถึงความประสานกลมกลืน ความพอเหมาะพอดีของส่วนต่างๆ ในรูปทรงหนึ่ง หรืองานศิลปะชิ้นหนึ่ง การจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ลงในงานศิลปกรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วงในธรรมชาตินั้นทุกสิ่งสิ่งที่ทรงตัวอยู่ได้โดยไม่ล้มเพราะมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากันทุกด้าน ฉะนั้น ในงานศิลปะถ้ามองดูแล้วรู้สึกว่บางส่วนหนักไป แนนไป หรือ เบาบางไปก็จะทำให้ภาพนั้นดูเอนเอียง และเกิดความรู้สึกไม่สมดุลเป็นการบพร่องทางความงาม ดุลยภาพในงานศิลปะ มี 2 ลักษณะ คือ

1.2.1 ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกันคือการจัดวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุล เป็นการสมดุลแบบธรรมชาติลักษณะแบบนี้ในทางศิลปะมีใช้น้อยส่วนมากจะใช้ในลวดลายตกแต่ง ในงานสถาปัตยกรรมบางแบบ หรือ ในงานที่ต้องการดุลยภาพที่นิ่งและมั่นคง (ดังภาพที่ 2.7)

ภาพที่ 2.7 ความสมมาตร

ที่มา : Ul Magezin. ออนไลน์, 2560

1.2.2 ดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน มักเป็นการสมดุลที่เกิดจากการจัดใหม่ของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะที่ทางซ้ายและขวาจะไม่เหมือนกัน ใช้อองค์ประกอบที่ไม่เหมือนกันแต่มีความสมดุลกัน อาจเป็นความสมดุลด้วยน้ำหนักขององค์ประกอบ หรือสมดุลด้วยความรู้สึกก็ได้การจัดองค์ประกอบให้เกิดความสมดุลแบบอสมมาตร อาจทำได้โดยเลื่อนแกนสมดุลไปทางด้านที่มีน้ำหนักมากกว่า หรือเลือกรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้าหาแกน จะทำให้เกิดความสมดุลขึ้น หรือใช้หน่วยที่มีขนาดเล็กแต่มีรูปลักษณะที่น่าสนใจวางดุลกับรูปลักษณะที่มีขนาดใหญ่แต่มีรูปแบบธรรมดา (WIKIPEDIA. ออนไลน์. 2555) (ดังภาพที่ 2.8)

ภาพที่ 2.8 อสมมาตร
ที่มา : ThaiGoodView. ออนไลน์, 2559

1.3 จังหวะลีลา หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เกิดจากการซ้ำกันขององค์ประกอบเป็นการซ้ำที่เป็นระเบียบจากระเบียบธรรมดาที่มีช่วงห่างเท่าๆ กัน มาเป็นระเบียบที่สูงขึ้น ซ้ำซ้อนขึ้นจนถึงขั้นเกิดเป็นรูปลักษณะของศิลปะโดยเกิดจากการซ้ำของหน่วย หรือการสลับกันของหน่วยกับช่องไฟหรือเกิดจากการเลื่อนไหลต่อเนื่องกันของเส้น สี รูปทรง หรือ น้ำหนัก รูปแบบๆ หนึ่ง อาจเรียกว่าแม่ลาย การนำแม่ลายมาจัดวางซ้ำๆ กันทำให้เกิดจังหวะ และถ้าจัดจังหวะให้แตกต่างกันออกไป ด้วยการเว้นช่วง หรือสลับช่วงก็จะเกิดลวดลายที่แตกต่างกันออกไปได้อย่างมากมาย แต่จังหวะของลายเป็นจังหวะอย่างง่ายๆ ให้ความรู้สึกเพียงผิวเผิน และเบื่อง่าย เนื่องจากขาดความหมายเป็นการรวมตัวของสิ่งๆ ที่เหมือนกัน แต่ไม่มีความหมายในตัวเอง จังหวะที่น่าสนใจและมีชีวิต ได้แก่ การเคลื่อนไหวของคน สัตว์ การเติบโตของพืช การเต้นรำ เป็นการเคลื่อนไหวของโครงสร้างที่ให้ ความบันเทิงใจในการสร้างรูปทรงที่มีความหมาย (WIKIPEDIA. ออนไลน์. 2557) (ดังภาพที่ 2.9)

ภาพที่ 2.9 จังหวะและลีลา
ที่มา : Art Blok. ออนไลน์, 2560

เนื่องจากจังหวะของกลายนั้น ข้าตัวเองอยู่ตลอดไปไม่มีวันจบและมีแบบรูปของการซ้ำที่ตายตัว แต่งานศิลปะแต่ละชิ้นจะต้องจบลงอย่างสมบูรณ์ และมีความหมายในตัวงานศิลปะทุกชิ้นมีกฎเกณฑ์และระเบียบที่ซ่อนลึกลงอยู่ในไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนงานชิ้นใดที่แสดงระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนเกินไปงานชิ้นนั้นก็จำกัดตัวเองไม่ต่างอะไรกับลวดลายที่มองเห็นได้ง่ายไม่มีความหมายให้ผลเพียงความเพลิดเพลินสบายตาแก่ผู้ชม

1.4 การเน้น หมายถึง การกระทำให้เด่นเป็นพิเศษกว่าธรรมดา ในงานศิลปะจะต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือจุดใดจุดหนึ่ง ที่มีความสำคัญกว่าส่วนอื่นๆ เป็นประธานอยู่ถ้าส่วนนั้นๆ อยู่ปะปนกับส่วนอื่นๆ และมีลักษณะเหมือนกันก็อาจถูกกลืน หรือถูกส่วนอื่นๆ ที่มีความสำคัญน้อยกว่า บดบัง หรือแย่งความสำคัญความน่าสนใจไปเสียงานที่ไม่มีจุดสนใจ หรือประธานจะทำให้ดูน่าเบื่อ เหมือนกับลวดลายที่ถูกจัดวางซ้ำกันโดยปราศจากความหมาย หรือเรื่องราวที่น่าสนใจ ดังนั้นส่วนนั้นจึงต้องถูกเน้น ให้เห็นเด่นชัดขึ้นมาเป็นพิเศษกว่าส่วนอื่นๆ ซึ่งจะทำให้ผลงานมีความงามสมบูรณ์ลงตัว และน่าสนใจมากขึ้น การเน้นจุดสนใจสามารถทำได้ 3 วิธี คือ

1.4.1 การเน้นด้วยการใช้องค์ประกอบที่ตัดกัน (Emphasis by Contrast) สิ่งที่แตกต่างกันไปจากส่วนอื่นๆ ของงาน จะเป็นจุดสนใจ ดังนั้น การใช้องค์ประกอบที่มีลักษณะแตกต่าง หรือขัดแย้ง กับส่วนอื่น ก็จะทำให้เกิดจุดสนใจขึ้นในผลงานได้ แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณา ลักษณะความแตกต่างที่นำมาใช้ด้วยว่าก่อให้เกิดความขัดแย้งกันในส่วนรวม และทำให้เนื้อหาของงาน

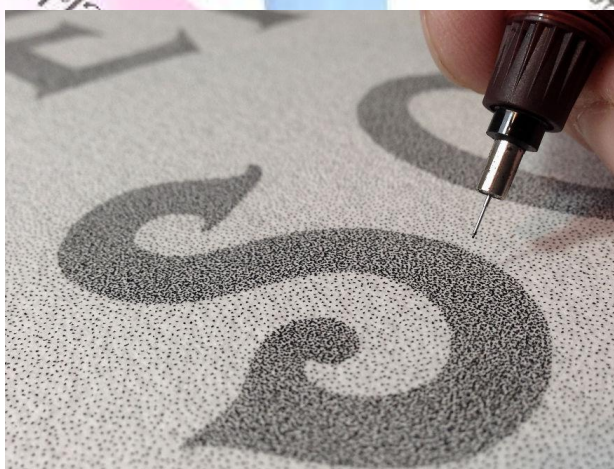
เปลี่ยนไปหรือไม่ โดยต้องคำนึงว่าแม้มีความขัดแย้ง แตกต่างกันในบางส่วน และในส่วนรวมยังมีความกลมกลืนเป็นเอกภาพเดียวกัน

1.4.2 การเน้นด้วยการด้วยการอยู่โดดเดี่ยว (Emphasis by Isolation) เมื่อสิ่งหนึ่งถูกแยกออกไปจากส่วนอื่นๆ ของภาพหรือกลุ่มของมัน สิ่งนั้นก็จะเป็นจุดสนใจเพราะเมื่อแยกออกไปแล้วก็จะเกิดความสำคัญขึ้นมา ซึ่งเป็นผลจากความแตกต่าง ที่ไม่ใช่แตกต่างด้วยรูปลักษณะ แต่เป็นเรื่องของตำแหน่งที่จัด๖๗ (บ้านจอมยุทธ. ออนไลน์, 2543)

2. ส่วนประกอบขององค์ประกอบศิลป์ที่สำคัญ

เป็นส่วนที่เรานำมาเพื่อสร้างสรรค์ผลงานทุกรูปแบบได้ดี ให้น่าสนใจ และมีความสวยงามดังต่อไปนี้

2.1 จุด (Point, Dot) คือ ส่วนประกอบที่เล็กที่สุด เป็นส่วนเริ่มต้นไปสู่ส่วนอื่นๆ เช่น การนำ จุดมาเรียงต่อกันตามตำแหน่งที่เหมาะสม และซ้ำๆ กัน จะทำให้เรามองเห็นเป็น เส้น รูปปร่าง รูปทรง ลักษณะผิว และการออกแบบที่น่าตื่นตาตื่นใจ จากจุดหนึ่งถึงจุดหนึ่งมีเส้นที่มองไม่เห็นด้วยตา แต่เห็นได้ด้วยจินตนาการ เราเรียกว่า เส้นโครงสร้าง นอกจากจุดที่เรานำมาจัดวางเพื่อการ ออกแบบ เราสามารถพบเห็นลักษณะการจัดวางจุดจากสิ่งเป็นธรรมชาติ ที่อยู่รอบๆ ตัวเราได้ เช่น ข้าวโพด รวงข้าว เมล็ดถั่ว ก้อนหิน เปลือกหอย ใบไม้ ลายของสัตว์นานาชนิด ได้แก่ เสือ ไก่ นก สุนัข งู ม้าลาย และแมว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ธรรมชาติได้ออกแบบไว้อย่างสวยงาม มีระเบียบ มีการซ้ำกันอย่างมีจังหวะ และมีอิทธิพลต่อความคิดของมนุษย์เราเป็นอย่างมาก เช่น การออกแบบลูกคิด ลูกบิดประตู การร้อยลูกปัด สร้อยคอ และเครื่องประดับต่างๆ สิ่งเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่เกิดมาจากจุดทั้งสิ้น (ดังภาพที่ 2.10)

ภาพที่ 2.10 จุด

ที่มา : Iconedia. ออนไลน์, 2556

2.2 เส้น (Line) เกิดจากจุดที่เรียงต่อกัน หรือเกิดจากการลากเส้นไปยังทิศทางต่างๆ มีหลายลักษณะ เช่น ตั้ง นอน เฉียง โค้ง ฯลฯ เส้น เกิดจากเคลื่อนที่ของจุด หรือถ้านำจุดมาวางเรียงต่อกัน ก็จะเกิดเป็นเส้นขึ้น เส้นมีมิติเดียว คือความยาวไม่มีความกว้าง ทำหน้าที่เป็นขอบเขตของที่ว่าง รูปร่าง รูปทรง สีสันนำกรวมทั้งแกนหลักโครงสร้างของรูปร่างทรงต่างๆ (ดังภาพที่ 2.11)

ภาพที่ 2.11 เส้น

ที่มา : Art Blok. ออนไลน์, 2560

เส้นเป็นพื้นฐานที่สำคัญของงานศิลปะทุกชนิด เส้นสามารถให้ความหมาย แสดงความรู้สึก และอารมณ์ด้วย การสร้างเป็นรูปทรงต่างๆ ขึ้น เส้นมี 2 ลักษณะคือ เส้นตรง (Straight Line) และ เส้นโค้ง (Curve Line) เส้นทั้งสองชนิดนี้เหมือนนำมาจัดวางในลักษณะต่างๆ กันและให้ความหมาย ความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไปด้วย ลักษณะของเส้น เส้นมีจุดเด่นที่นำมาใช้ได้หลากหลายรูปแบบ ทำให้เกิดรูปร่างรูปทรงต่างๆ มากมาย ทั้งนี้เพื่อต้องการ สื่อให้เกิดความรู้สึกทางด้านอารมณ์ จากการสร้างสรรค์ของงาน

2.2.1 เส้นตั้ง หรือ เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง แข็งแรง หนักแน่น เป็นต้น

2.2.2 เส้นนอน ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ ราบเรียบ นิ่ง ผ่อนคลาย

2.2.3 เส้นเฉียง หรือ เส้นทแยงมุม ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว รวดเร็ว ไม่มั่นคง

2.2.4 เส้นหยัก หรือ เส้นซิกแซก แบบฟันปลา ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว อย่างเป็นจังหวะ มีระเบียบ ไม่ราบเรียบ น่ากลัว อันตราย ขัดแย้ง ความรุนแรง

2.2.5 เส้นโค้ง แบบคลื่น ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหวอย่างช้าๆ ลื่นไหล ต่อเนื่อง สุกภาพอ่อน

2.2.6 เส้นโค้งแบบก้นหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลี่คลาย หรือเติบโตใน ทิศทางที่ หมุนวน ถ้ามองเข้าไปจะเห็นพลังความเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด

2.2.7 เส้นโค้งวงแคบ ให้ความรู้สึกถึงพลังความเคลื่อนไหวที่รุนแรง การเปลี่ยน ทิศทางที่รวดเร็ว

2.2.8 เส้นประ ให้ความรู้สึกที่ไม่ต่อเนื่อง ขาด หาย ไม่ชัดเจน ทำให้เกิด ความเครียด

2.3 รูปร่างและรูปทรง (Shape and Form)

รูปร่าง คือ พื้นที่ๆ ล้อมรอบด้วยเส้นที่แสดงความกว้าง และความยาว รูปร่างจึงมีสองมิติ รูปทรง คือ ภาพสามมิติที่ต่อเนื่องจากรูปร่าง โดยมีความหนา หรือความลึก ทำให้ภาพที่เห็นมีความ ชัดเจนและสมบูรณ์ รูปร่างและรูปทรงแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ คือ

รูปร่างและรูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) มีรูปร่างรูปทรงที่แน่นอนมาตรฐาน สามารถวัดหรือค่า นวณได้ มีกฎเกณฑ์ เช่น รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี ห้าเหลี่ยม หกเหลี่ยม พีระมิด เป็นต้น รูป เรขาคณิตเป็นโครงสร้างพื้นฐานของรูปทรงต่างๆ ดังนั้น การสร้างสรรค์รูปอื่นๆ ควรศึกษารูป เรขาคณิตให้เข้าใจถ่องแท้เสียก่อน (ดังภาพที่ 2.12 และภาพที่ 2.13)

ภาพที่ 2.12 รูปร่างเรขาคณิต

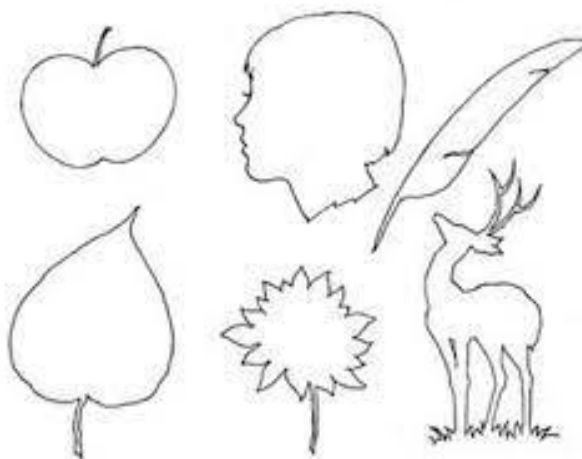
ที่มา : WIKIPEDIA. ออนไลน์, 2560

ภาพที่ 2.13 รูปทรงเรขาคณิต

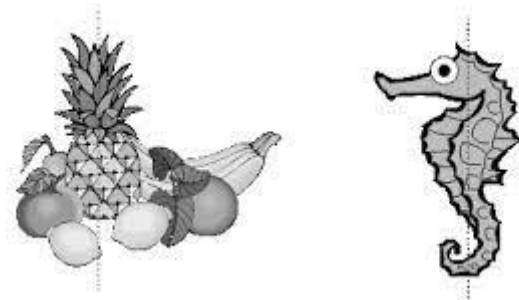
ที่มา : WIKIPEDIA. ออนไลน์, 2560

รูปร่างและรูปทรงธรรมชาติ (Nature Form) เป็นการเลียนแบบธรรมชาติ นำรูปทรงที่มีอยู่ตามธรรมชาติรอบตัวเรา เช่น ดอกไม้, ใบไม้, สัตว์ต่างๆ , สัตว์น้ำ, แมลง, มนุษย์ เป็นต้น มาใช้เป็นแม่แบบ ในการออกแบบและสร้างสรรค์ โดยยังคงให้ความรู้สึกและรูปทรงที่เป็นธรรมชาติอยู่ส่วนผลงานบางชิ้นที่ล้อเลียนธรรมชาติ โดยใช้รูปทรงเช่น การ์ตูน, อวัยวะของร่างกายเรา เป็นต้น ยังคงเป็นรูปทรงตามธรรมชาติ ให้เห็นอยู่ บางครั้งได้มีการนำวัสดุที่มีอยู่ ตามธรรมชาติ เช่น เปลือกหอย, กิ่งไม้, ขนนก ฯลฯ นำมาออกแบบดัดแปลง สร้างสรรค์ผลงาน รูปทรงก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก (ดังภาพที่ 2.14 และภาพที่ 2.15)

ภาพที่ 2.14 รูปร่างธรรมชาติ

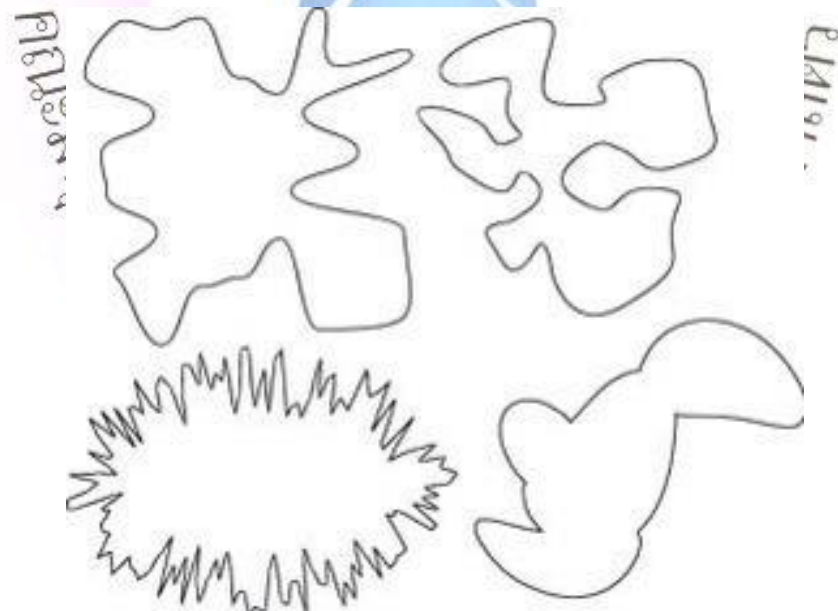
ที่มา : WIKIPEDIA. ออนไลน์, 2560

ภาพที่ 2.15 รูปทรงธรรมชาติ

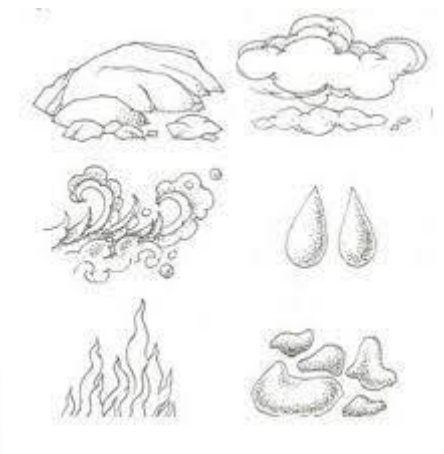
ที่มา : WIKIPEDIA. ออนไลน์, 2560

รูปร่างและรูปทรงอิสระ (Free Form) เป็นรูปแบบโครงสร้างที่ไม่แน่นอน ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว เลื่อนไหล ให้ความอิสระ และได้อารมณ์ ความเคลื่อนไหวเป็นอย่างดี รูปอิสระอาจเกิดจากรูปเรขาคณิตหรือ รูปธรรมชาติ ที่ถูกกระทำจนมีรูปลักษณะเปลี่ยนไปจากเดิมจนไม่เหลือสภาพเดิม (ดังภาพที่ 2.16 และภาพที่ 2.17)

ภาพที่ 2.16 รูปร่างอิสระ

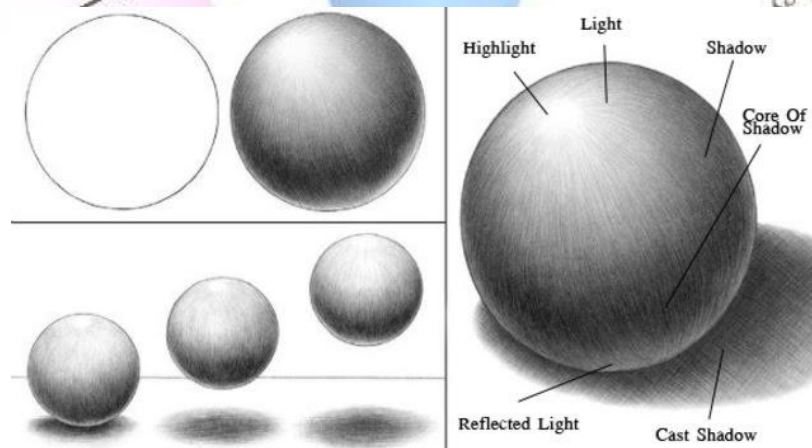
ที่มา : WIKIPEDIA. ออนไลน์, 2560

ภาพที่ 2.17 รูปทรงอิสระ

ที่มา : WIKIPEDIA. ออนไลน์, 2560

2.4 ค่าน้ำหนัก (Value) คือ ค่าความอ่อนแก่ของบริเวณที่ถูกแสงสว่าง และบริเวณที่เป็นเงาของ วัตถุหรือ ความอ่อน - ความเข้มของสีหนึ่งๆ หรือหลายสี เช่น สีแดง มีความเข้มกว่าสีชมพู หรือ สีแดงอ่อนกว่าสีน้ำเงิน เป็นต้น นอกจากนี้ยังหมายถึงระดับความเข้มของแสงและระดับความมืดของ เงา ซึ่งไล่เรียงจากมืดที่สุด (สีดำ) ไปจนถึงสว่างที่สุด (สีขาว) น้ำหนักที่อยู่ระหว่างกลางจะเป็นสีเทา ซึ่ง มีตั้งแต่เทาแก่ที่สุด จนถึงเทาอ่อนที่สุด การใช้ค่าน้ำหนักจะทำให้ภาพดูเหมือนจริง และมีความ กลมกลืน ถ้าใช้ค่าน้ำหนักหลายๆ ระดับ จะทำให้มีความกลมกลืนมากยิ่งขึ้น และถ้าใช้ค่าน้ำหนัก จำนวนน้อยที่แตกต่างกันมากจะทำให้เกิดความแตกต่าง ความขัดแย้ง (ดังภาพที่ 2.18)

ภาพที่ 2.18 ค่าน้ำหนัก

ที่มา : WIKIPEDIA. ออนไลน์, 2560

2.5 บริเวณว่าง (Space) ส่วนที่เป็นพื้นที่ที่ปราศจากองค์ประกอบใดๆ ถ้าบริเวณที่ว่างมีน้อย ความรู้สึกจากการรับจะ รู้สึกแน่น แข็งขัน แข็งขิง ฯลฯ แต่ถ้าบริเวณว่างมีมากจะให้ความรู้สึกว่างเปล่า เจียบเหงา อ่างว่าง หดหู่ ฯลฯ แต่ถ้าบริเวณว่างมีเท่ากันจะให้ความรู้สึกพอดี สมดุล เสมอภาค เป็นต้น (ดังภาพที่ 2.19)

ภาพที่ 2.19 บริเวณว่าง

ที่มา : Google Site. ออนไลน์, 2560

2.6 สี (Color) สีเป็นคุณลักษณะที่สามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทตา โดยอาศัยแสงเป็นตัวส่งสว่าง สีแต่ละสีมี สมบัติเฉพาะตัวที่สามารถกระตุ้นเร้าให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไป เช่น สีแดงย่อมกระตุ้นเร้า ความรู้สึกให้เกิดแตกต่างไปจากสีขาวหรือสีดำทำให้ความรู้จากการรับรู้ไม่เหมือนสีเขียว เป็นต้น (ดังภาพที่ 2.20)

ภาพที่ 2.20 วงจรสี

ที่มา : Google Site. ออนไลน์, 2560

2.7 พื้นผิว (Texture) พื้นผิวอาจเป็นเนื้อหยาบหรือเนื้อละเอียด แข็งหรือหยาบ นุ่มหรือเรียบ พื้นผิวจะทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึก ไม่ว่าจะด้วยสายตาหรือร่างกาย พื้นผิวเปรียบเสมือนตัวแทนของมวลภายในของวัตถุนั้น จากลักษณะพื้นผิวที่ทำให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ทำให้มีการนำเอาลักษณะต่างๆ ของพื้นผิวเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างงานศิลปะเพื่อกระตุ้นเร้าผู้ดูเกิดความรู้สึกที่ต่างกันเมื่อได้สัมผัสสภาพผลงานที่มีพื้นผิวที่ต่างกัน (staffnut. ออนไลน์. 2553) (ดังภาพที่ 2.21)

ภาพที่ 2.21 วงจรัส

ที่มา : WIKIPEDIA. ออนไลน์, 2558

3. คุณค่าของงานทัศนศิลป์

ทัศนศิลป์เป็นศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยสายตา การรับรู้ทางการมองเห็นในแขนงจิตรกรรม ประติมากรรมและสถาปัตยกรรม ทำให้เกิดแรงกระตุ้นและตอบสนองทางด้านจิตใจพร้อมกันนั้นจิตใจของมนุษย์ก็เป็นตัวแปรค่าและกำหนดความงาม ความประณีต เรื่องราว และประโยชน์ต่อสังคมมนุษย์ การรับรู้คุณค่าของสิ่งเหล่านี้ รับรู้ได้ด้วยอารมณ์ ความรู้สึกของแต่ละบุคคล ความงามและเรื่องราวจะ เกิดมีคุณค่าก็เพราะการรับรู้ทางการมองเห็น เกิดความรู้สึกประทับใจ มีความอึดเอิบใจในคุณค่านั้นๆ สำหรับงานทัศนศิลป์ไม่ว่ารูปแบบใดย่อมมีคุณค่าในตัว ผลงานทัศนศิลป์สามารถแบ่งการรับรู้คุณค่าได้ 10 คุณค่า คือ

3.1 คุณค่าทางความงาม (Aesthetic Value) เป็นการรวบรวมในเรื่องของความประณีต ความละเอียด มีระเบียบ น่าทึ่ง มีไหวพริบ ประหลาด แปลกหูแปลกตา และเป็นสิ่งที่มีคุณงามความดี ทำให้ผู้ เห็นเกิดความประทับใจไปอีกนาน สิ่งเหล่านี้รวมเรียกว่าคุณค่าทางความงาม โดยเกณฑ์ของความงาม ที่อยู่ในงานทัศนศิลป์ ซึ่งสามารถรับรู้และยอมรับได้โดยทั่วไป เป็นการประสานกันของส่วนประกอบต่างๆของความงาม เช่น จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง สี แสงเงา พื้นผิว ความกลมกลืน และการจัดภาพ เป็น ต้น โดยผู้สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์จะแสดงออกตามความรู้สึกในแต่ละเหตุการณ์แต่ละสังคม เพราะความงามของแต่ละสังคมย่อมมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพของสังคมและวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ

3.2 คุณค่าทางเรื่องราว (Content Value) เป็นการแสดงลักษณะบ่งบอกถึงความหมาย เรื่องราวความเกี่ยวข้องและจุดประสงค์แฝงอยู่ในผลงาน สามารถบอกเนื้อหาสาระสำคัญว่ามีอะไร จะ ต่อไปอย่างไร เพราะทัศนศิลป์แต่ละชิ้นบอกเรื่องราวต่างๆ อยู่ในตัวเอง จึงมองเห็นและเข้าใจได้ง่าย กว่าคุณค่าทางด้านความงาม

3.3 คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เป็นเรื่องราวที่น่าเสนอเหตุการณ์สำคัญของคนแต่ ละเชื้อชาติที่น่าสนใจ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของอดีต อาจเป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่ออิสรภาพ การ เรียกร้องสิทธิต่างๆ และพงศาวดารในแต่ละสมัย เรื่องราวที่นำมาถ่ายทอดสามารถปลุกเร้าอารมณ์ ความรู้สึก ให้เกิดการกระตุ้นเตือน และคล้อยตามถึงความรักชาติ รักถิ่นตนเสียสละในด้านต่างๆ เช่น อนุสาวรีย์ และจิตรกรรมฝาผนัง เป็นต้น

3.4 คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อในสิ่งเร้นลับ ศรัทธา มนุษย์ไม่ ว่าชาติใดย่อมมีความกลัว ด้วยกันทั้งสิ้น เมื่อมนุษย์เกิดความกลัวมนุษย์จะหาสิ่งที่มาคลี่คลายดับความกลัวให้เบาบางลง เช่น ความเชื่อในสิ่งเร้นลับ เทพเจ้า พระเจ้า นรกสวรรค์ ภูตผี ปีศาจ ไสยศาสตร์ ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ หรือวิญญาณ ก่อเกิดเทวรูป รูปปั้นและอาคารประกอบพิธีกรรมต่างๆ

3.5 คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีมนุษย์ทุกชนย่อมมีศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีของตนเอง และด้วยความรักความศรัทธา ทำให้เกิดพลังและแรงบันดาลใจอันมหาศาลที่ จะถ่ายทอดความเชื่อ ความศรัทธาให้ผู้อื่นได้รับรู้ เรื่องราวที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมจึงถูก สะท้อนผ่านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ออกมาทางรูปแบบงานทัศนศิลป์ในหลากหลายประเภทตลอดทุกยุคทุกสมัยเปรียบเสมือนภาพจำลองเหตุการณ์ เช่น ภาพจิตรกรรมไทย ชาดก พุทธ ประวัติ เป็นต้น

3.6 คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง เช่น การสร้างประติมากรรมอนุสาวรีย์ บุคคลสำคัญๆ เพื่อเป็นอนุสรณ์แสดงว่าบุคคลผู้นั้นเป็นผู้มีความสามารถในการเมืองการปกครอง

3.7 คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของคนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ เป็นการถ่ายทอด เกี่ยวกับการเผชิญในสิ่งที่มนุษย์ได้กระทำอยู่ในแต่ละวัน เพราะการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ในสังคม ต้องการความสุข โดยอาศัยปัจจัยสำคัญที่ ทำให้เกิดความสุขในแต่ละวัน ได้แก่ ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และทางด้านสังคม ดังนั้นเรื่องราวที่น่าเสนอเพื่อให้เกิดคุณค่า เช่น เรื่องราวของที่อยู่อาศัย อาคาร ยารักษาโรค การพักผ่อนหย่อนใจ ความปลอดภัย ความก้าวหน้าทางการศึกษา และอาชีพ เป็นต้น

3.8 คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คุณค่าของเรื่องราวลักษณะนี้ เป็นการ นำเสนอ ในเรื่องของความงามของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างมนุษย์กับ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเสนอแง่คิดว่าทำไมมนุษย์จึงทำลายธรรมชาติกับ สิ่งแวดล้อม และ ทำไมเราต้องรณรงค์ต่อต้านการทลายธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สมควรที่จะอนุรักษ์ ให้อยู่คู่มนุษย์สืบไป รูปแบบเรื่องราว ได้แก่ การปลูกป่า มลพิษจากโรงงาน น้ำเน่าเสีย ความงามและ การทลายธรรมชาติ กับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3.9 คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับวรรณคดี นิทานพื้นบ้าน สำนวน คำพังเพย สุภาษิต เป็น การ ถ่ายทอดเรื่องราวจากหนังสือ นิทานพื้นบ้าน สำนวน คำพังเพย สุภาษิต ตำนานพงศาวดาร ที่ สามารถ บรรยายเนื้อหาเรื่องราวให้คุณได้รู้อย่างชัดเจน โดยแสดงเป็นภาพเล่าเรื่อง เช่น ภาพ จิตรกรรมไทยสังฆ์ทอง และรามเกียรติ์ เป็นต้น

3.10 คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็น การนำเสนอเรื่องของความเจริญก้าวหน้าในด้านวิทยาการต่างๆที่นำพาให้ประเทศนั้นๆ เจริญรุ่งเรือง คุณค่าของเรื่องราวประเภทนี้สามารถโน้มน้าวให้ผู้ชมเห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ยานอวกาศ วงการแพทย์ เครื่องมือเครื่องใช้ ต่างๆ และการสื่อสาร เป็นต้น (บ้านจอมยุทธ . ออนไลน์, 2560.)

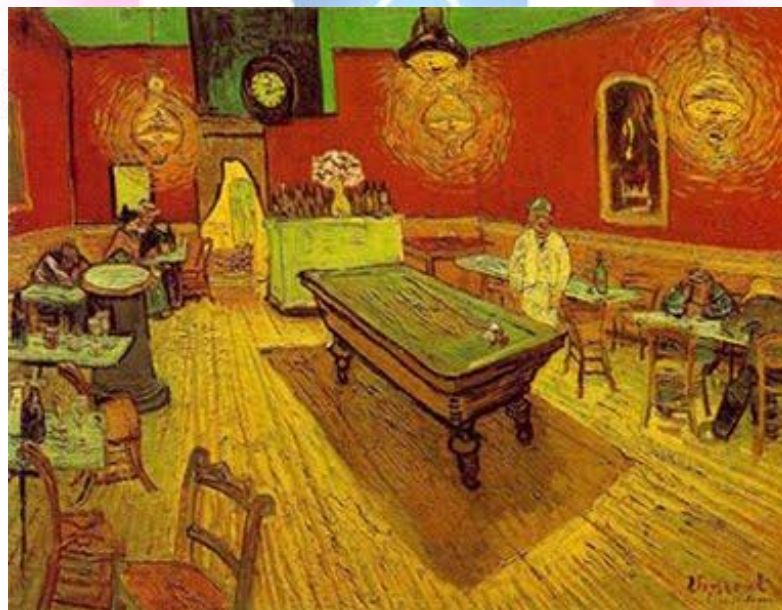
แนวคิด Contemporary Art

1. ลัทธิโพสต์ อิมเพรสชันนิสต์(Post Impressionism)

ศิลปะแบบโพสต์ อิมเพรสชันนิสต์ จะมุ่งการแสดงออกทางความรู้สึก อารมณ์ จิตวิญญาณ มากกว่ามุ่งนำเสนอความเป็นจริงทางวัตถุ สื่อผ่านการใช้สีที่รุนแรงและเกินความเป็นจริง โดยเน้น ความพอใจของศิลปินเป็นหลัก ไม่ยึดถือกฎเกณฑ์ และธรรมเนียมใดๆ ในอดีตเลย สีที่ใช้จะสื่อถึงพลังที่ถูกบีบคั้นบังคับกดตันที่อยู่ในความรู้สึกนึกคิดของจิตใจคนเป็นการปลดปล่อยอารมณ์ผ่านสี และฝีแปรงที่ให้ความรู้สึกที่รุนแรงกดตัน ฝีแปรงที่อิสระ ศิลปินในกลุ่มนี้ได้แก่ แวนโก๊ะ (Vincent Van Gogh) โบนนาร์ด (Pierre Bonnard) เซซาน (Paul Cezanne) โกแกง (Paul Gauguin) (ดั่งภาพที่ 2.22 ภาพที่ 2.23 ภาพที่ 2.24)

ภาพที่ 2.22 The Potato Eaters
ที่มา : WIKIPEDIA. ออนไลน์, 2558

ภาพที่ 2.23 The Night Café
ที่มา : WIKIPEDIA. ออนไลน์, 2553

ภาพที่ 2.24 Starry Night Over the Rhone
ที่มา : WIKIPEDIA.ออนไลน์, 2553

2. ลัทธิโรแมนติก (Romantic)

ศิลปะแบบโรแมนติก เป็นศิลปะรอยต่อจากแบบนีโอคลาสสิก แสดงถึงเรื่องราวที่ตื่นเต้น เร้าใจ สะเทือนอารมณ์แก่ผู้พบเห็น ศิลปินโรแมนติกมีความเชื่อว่าศิลปะจะสร้างสรรค์ตัวของมันเองขึ้นได้ด้วยคุณค่าทางอารมณ์ของผู้ดูและผู้สร้างสรรค์

ศิลปินที่สำคัญของศิลปะโรแมนติก ได้แก่ เจริโคต์ (Gericault) ผลงานจิตรกรรมที่มีชื่อเสียงมาก คือ การอัปปางของเรือเมดูซา (Raft of the Medusa) (ตั้งภาพที่ 2.25) เดอลาครัว (Delacroix) ชอบเขียนภาพที่แสดงความตื่นเต้น เช่น ภาพการประหารที่ทิจิโฮ ความตายของชาดาร์นาปาล การฉุดคร่าของนางรีเบกกา วิลเลียม เทอเนอร์ (Josept Mallord William Turner, 1775-1851) ฟรานซิสโก โกยา (Francisco Goya) ชอบเขียนภาพแสดงการทรมาน การฆ่ากันในสงคราม (ตั้งภาพที่ 2.26) คนบ้า ตลอดจนภาพเปลือย เช่น ภาพเปลือยของมายา (ตั้งภาพที่ 2.27) (Maya the nude) เป็นต้น

ภาพที่ 2.25 (Theodore Gericault) Raft of the Medusa
ที่มา : WIKIPEDIA.ออนไลน์, 2553

ภาพที่ 2.26 ฟรานซิสโก โกยา (Francisco Goya) The Third of May 1808
ที่มา : WIKIPEDIA.ออนไลน์, 2553

ภาพที่ 2.27 เดอลาครัว (Eugene Delacroix) Liberty Leading the People

ที่มา : WIKIPEDIA.ออนไลน์, 2553

ความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้

ภาพพิมพ์แกะไม้นับเป็นภาพพิมพ์ประเภทแรกๆ ที่นิยมใช้กันมาก พบในประเทศจีนและอียิปต์หลายพันปีมาแล้ว ในระยะแรก ๆ เป็นเพียงการใช้แม่พิมพ์ที่ได้จากการแกะสลักไม้แล้วนำไปกดลงบนแผ่นดินเหนียว หรือซีฟิ่ง เพื่อให้เกิดรอยตามภาพบนแผ่นไม้นั้น แล้วนำไปประดับอาคารหรือใช้สอยตามวัตถุประสงค์ต่อไป ต่อมาเมื่อจินตนาการได้สำเร็จ จึงมีการพิมพ์ลงบนกระดาษ

ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) เป็นศิลปะการพิมพ์แบบขนาน โดยที่ภาพที่จะพิมพ์ใช้แกะบนผิวไม้ เมื่อต้องการพิมพ์ก็จะทาส่วนพิมพ์ด้วยลูกกลิ้งมือ ทำให้หมึกเกาะบริเวณที่ต้องการจะพิมพ์แต่ไม่เกาะบนส่วนอื่นๆ ของพิมพ์ที่ไม่ต้องการจะพิมพ์ การพิมพ์หลายสีก็ใช้พิมพ์ไม้หลายพิมพ์ แต่ละสีก็จะใช้พิมพ์ต่างจากสีอื่น ศิลปะการแกะไม้สำหรับภาพพิมพ์แกะไม้เรียกว่า การแกะพิมพ์สำหรับภาพพิมพ์แกะไม้ (อัศนีชัย ชูอรุณ . 2517)

1. คุณลักษณะ/ประโยชน์

ภาพพิมพ์แกะไม้ ยังคงคุณค่าและรูปแบบความสวยงามที่แตกต่างกัน เป็นงานศิลปะอีกประเภทหนึ่งที่มีความสวยงามมีกระบวนการที่ซับซ้อน และมีประวัติศาสตร์ยาวนาน หรือแม้กระทั่งเป็นงานประดับตกแต่งสถานที่ต่างๆ พัฒนาการกระบวนการคิดและสนับสนุนการเรียนรู้พัฒนาทักษะในเรื่องภาพพิมพ์แกะไม้ให้เป็นเชิงพาณิชย์ และความรู้ในการถ่ายทอดให้ผู้ที่สนใจ ปลุกฝังให้ผู้ประดิษฐ์มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกที่จะทำ และถ่ายทอดความรู้ต่างๆตามทีผู้ที่อยากเรียนรู้สนใจ

ผู้ประดิษฐ์ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สร้างงานสร้างรายได้ให้กับตนเอง และครอบครัวรวมถึงมอบความรู้ด้านเทคนิคแก่ผู้ที่ยากเรียนรู้

- 1.1 ได้ภาพพิมพ์แกะไม้ที่มีความสวยงามแตกต่างกันในแต่ละภาพ
- 1.2 พัฒนาระบวนการคิดและสนับสนุนการเรียนรู้พัฒนาทักษะการแกะไม้ และการพิมพ์ภาพให้เป็นผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์
- 1.3 เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สร้างงานและพัฒนาทักษะกระบวนการให้กับตนเอง
- 1.4 เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สร้างงานรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว
- 1.5 เป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์/กล้าแสดงออก และเป็นการหารายได้ระหว่างเรียน (สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา. ออนไลน์, 2559)

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพพิมพ์แกะไม้

1. วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้สำหรับภาพพิมพ์แกะไม้

- 1.1 กระดาษ 300 แกรม
- 1.2 กระดาษไม้
- 1.3 กาวร้อน
- 1.4 กระดาษคาร์บอน
- 1.5 เครื่องมือแกะไม้
- 1.6 ปากกา
- 1.7 เทปขาว
- 1.8 คลิปหนีบกระดาษ
- 1.9 หมึกพิมพ์เชื่อน้ำมัน
- 1.10 น้ำมันสน
- 1.11 น้ำยาทำแห้ง
- 1.12 สบู่เหลวล้างมือ

2. ขั้นตอนการทำภาพพิมพ์แกะไม้

- 2.1 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ ตัดกระดาษให้ได้ขนาดที่ต้องการ และตัดบล็อกไม้เพื่อลือคแม่พิมพ์
- 2.2 คัดลอกภาพจากตัวแบบลงแม่พิมพ์ไม้
- 2.3 ลงสีขาวให้เต็มแผ่นแม่พิมพ์แล้วพิมพ์บนกระดาษ 300 แกรม
- 2.4 แกะแม่พิมพ์ตามสีที่ต้องการออกแล้วลงสีตามขั้นตอนที่ละสีโดยคำนึงถึงค่าความอ่อน

ความเข้มของสีในการพิมพ์ก่อนพิมพ์หลังจนครบทุกสีตามแบบ

อิทธิพลทางแนวความคิดและแรงบันดาลใจจากศิลปิน

1 Jacopo Chimenti

จาโคโป เป็นจิตรกรชาวอิตาลีที่มีผลงานรูปหุ่นนิ่งที่ดูทรงพลัง และสวยงาม ส่วนมากจะเป็นภาพนิ่งเกี่ยวกับอาหาร และเครื่องภาพในครัว เป็นการจัด **composition** ได้อย่างสวยงามและมีความสมดุล ทำให้ภาพครัวสื่อบรรยากาศความอุดมสมบูรณ์ได้อย่างตรงไปตรงมา (ดังภาพที่ 2.28 , 2.29

และภาพที่ 2.30)

ภาพที่ 2.28 Kitchen Still-Life 1

ที่มา : Commons.ออนไลน์, 2565

ภาพที่ 2.29 Kitchen Still-Life 2

ที่มา : Commons.ออนไลน์, 2563

ภาพที่ 2.30 Kitchen Still-Life 3
ที่มา : Commons.ออนไลน์, 2563

2. โขติกา จำศรี ศิลปินนิพนธ์ ชุด “วิถีชีวิตครัวอีสานบ้านนา”

วิถีชีวิตครัวอีสานบ้านนาเพราะมีการเป็นอยู่แบบเรียบง่ายใช้วัสดุจากธรรมชาติ มาใช้ในการดำรงชีวิต ใช้ถ่านใช้ฝืนในการก่อไฟในการประกอบอาหารในครัวมีการจัดวางสิ่งของแขวนตามตะปู ราวไม้ การจัดเก็บสิ่งของ ในครัวแบบตามใจมองดูแล้วทำให้รู้สึกถึงบรรยากาศที่เป็นแบบโบราณดั้งเดิม ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจและเลือกมาทำเป็นงานจิตรกรรมสีน้ำเพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึก ออกมาทางภาพวาดให้คนได้เห็นการเป็นอยู่การใช้ชีวิตในครัวของคนอีสาน ให้ผู้คนได้เห็นบรรยากาศในครัวให้ความรู้สึกคิดถึงคุณค่าของสิ่งที่กำลังจะหายไป (ดังภาพที่ 2.31 และภาพที่ 2.32)

ภาพที่ 2.31 วิธีชีวิตครัวอีสานบ้านนา 1
ที่มา : โชติกา จำศรี, 2562

ภาพที่ 2.32 วิธีชีวิตครัวอีสานบ้านนา 2
ที่มา : โชติกา จำศรี, 2562

3 . YURI

จิตรกรที่โดดเด่นเรื่อง หุ่นนิ่ง เครื่องครัวกับอาหารเป็นการจัด composition ได้อย่างสวยงามและมีความสมดุล ทำให้ภาพครัวสี่อบรรยากาศความอุดมสมบูรณ์ได้อย่างสวยงาม (ดังภาพที่ 2.33 และภาพที่ 2.34

ภาพที่ 2.33 Still-Life

ที่มา : Un-Fn for couture and Art, 2563

ภาพที่ 2.34 Still-Life

ที่มา : Un-Fn for couture and Art, 2563

อิทธิพลทางด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นายยา อยู่คง (2561) ได้ศึกษา “การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมครัวดั้งเดิม” การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมครัวของหมู่บ้านกุสันดรรัตน์ อ.นาตุณ จ.มหาสารคาม ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก 65 ครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า ชาวบ้านจะมีพื้นที่อาศัย และท้องไร่ท้องนา ในอดีตพื้นที่ครัวของพื้นที่อยู่อาศัยมีลักษณะเปิดโล่งจะปรุงอาหาร 2 เวลาคือ เข้ากับเย็น ครัวจะอยู่ภายนอกตัวบ้านซึ่งเป็นวัฒนธรรมครัวอีสานดั้งเดิม ที่เป็นพื้นที่สำหรับปรุงอาหารชาวบ้านไม่มีการสร้างเป็นพื้นที่ครัวหรือกำหนดพื้นที่ใดเป็นพื้นที่โดยเฉพาะและอยู่ภายนอกตัวบ้านเรือน โดยมีเตาเป็นเครื่องหมายที่สำคัญ แสดงถึงพื้นที่ครัวซึ่งต่างจากครัวในเมืองโดยสิ้นเชิง

จิรายุส รัตนศฤงศ์ , บุญทัน เชนฐสุราษฎร์ , กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “สายใยของชีวิตในรูปทรงครัวอีสาน” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ที่มีเนื้อหาจากความประทับใจในวิถีชีวิตดั้งเดิมของผู้คนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่แสดงออกในรูปลักษณะของการดำเนินชีวิต รูปทรงของวัตถุในครัวที่มีผลต่อความรู้สึกถึงความผูกพันและพึ่งพาอาศัยกัน ระหว่างวัตถุกับชีวิตของผู้คนในชนบทอีสาน มีชุมชนและครอบครัวที่มีความอบอุ่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน พร้อมๆ กับวัตถุเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีความสัมพันธ์และผูกพันต่อวิถีชีวิตอีสาน

อารีรัตน์ ทรงกลด (2558) ได้ศึกษาเรื่อง "สื่อวัสดุ สะท้อนวิถีชนบทอีสาน" เป็นการแสดงออกถึงเรื่องราวเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตในชนบทอีสาน มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของวิถีชีวิตที่เรียบง่ายสภาพความเป็นไปตามธรรมชาติแวดล้อมในชนบทอีสาน นำเสนอสาระอันดีงามของในชนบทอีสานด้วยการแสดงออกทางศิลปะที่มีลักษณะของผลงานจิตรกรรมผสม การสร้างประกอบกันเป็นรูปแบบและรูปทรงนั้นใช้วัสดุความสัมพันธ์ของวิถีชีวิต ความรู้สึกและอารมณ์ส่วนตัวที่มีสภาพแวดล้อมกับที่อยู่อาศัยและเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ในชนบทอีสานการดำรงชีวิตที่สัมพันธ์กับธรรมชาติแบบชาวบ้านพื้นถิ่นอีสานโดยแท้จริง ความรู้สึกนึกถึงของภาคอีสานมีความผูกพันกับธรรมชาติแบบพึ่งพาอาศัย มีความงามของธรรมชาติในแต่ละช่วงฤดูกาล และความเป็นอยู่ของส่วนหนึ่งที่ใช้ชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายสภาพความเป็นไปตามธรรมชาติแวดล้อมในชนบทที่ยังพบเห็นได้ในปัจจุบัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย/การสร้างสรรค์

ศิลปศึกษานิพนธ์เรื่อง “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ศิลปะ การศึกษาค้นคว้าข้อมูลโดยการศึกษาศึกษาทฤษฎีหลักการต่าง ๆ จากเอกสาร บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และข้อมูลจากเว็บไซต์

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. การศึกษาเทคนิคในการสร้างสรรค์
4. กรรมวิธีการสร้างสรรค์
5. การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ เรื่อง เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอิทธิพลจากศิลปินซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีต่างๆ 2 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตครัวนอกบ้านในปัจจุบันเริ่มเหลือน้อยด้วยอิทธิพลสมัยใหม่ทำให้วัฒนธรรมครัวเดิมเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงในเรื่องของ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมครัวของชาวอีสาน และสายใยของชีวิตในรูปทรงครัวอีสาน ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้เป็นอย่างมาก

2. ด้านข้อมูลภาพถ่าย

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการถ่ายภาพจากการปรุงอาหารในครัวนอกบ้านในสถานที่จริง การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ในการถ่ายภาพสถานที่ที่มีการทำครัวนอกบ้านจริง ทั้งบริเวณในและนอกจังหวัดนครราชสีมา ในแต่ละที่บริบทของสถานที่ที่ผู้ทำวิจัยได้ลงศึกษา เช่น บ้านหนองหิน ตำบลสระตะเคียน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยมีภาพข้อมูลเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ภาพถ่ายชาวบ้านกำลังปรุงอาหารที่ครัวภายนอกบ้าน ที่บ้านหนองหิน ตำบลสระตะเคียน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา ที่มีจุดเด่นที่การปรุงอาหารในพื้นที่ครัวนอกบ้าน (ดังภาพ 3.1)

ภาพที่ 3.1 ภาพถ่าย การปรุงอาหารนอกบ้านของชาวบ้านหนองหิน

ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

ภาพถ่ายครัวภายนอกบ้าน ที่บ้านหนองหิน ตำบลสระตะเคียน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา เป็นครัวที่ไม่จำกัดพื้นที่ มีการจัดครัวแบบสมัยก่อน (ดังภาพที่ 3.2)

ภาพที่ 3.2 ภาพถ่าย ครัวนอกบ้านของชาวบ้านหนองหิน

ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

ภาพถ่ายครัวภายนอกบ้าน ที่บ้านหนองหิน ตำบลสระตะเคียน อำเภอลำลูกกา จังหวัดนครราชสีมา เป็นครัวที่อยู่ใต้ชายคาบ้านแต่ไม่ได้มีการปิดผนังแบบครัวสมัยใหม่ (ดังภาพที่ 3.3)

ภาพที่ 3.3 ภาพถ่ายครัวนอกบ้าน
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

ภาพถ่ายครัวภายนอกบ้าน ที่บ้านหนองหิน ตำบลสระตะเคียน อำเภอลำลูกกา จังหวัดนครราชสีมา เป็นภาพการปรุงอาหารของชาวบ้านที่มีเครื่องใช้สอยเป็นตัวสื่อหลัก (ดังภาพที่ 3.4)

ภาพที่ 3.4 ภาพถ่ายครัวนอกบ้าน
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์เกี่ยวกับเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพพิมพ์แกะไม้เป็นศิลปะการพิมพ์แบบนูน โดยภาพที่จะพิมพ์ใช้แกะบนผิวไม้ก่อน ส่วนที่ปรากฏบนภาพพิมพ์จะเป็นระดับเดียวกับหน้าไม้ ส่วนอื่นที่ไม่ต้องการจะพิมพ์ก็แกะลึกลงไปด้วยสิ่วร่อง ภาพพิมพ์แกะไม้เป็นที่นิยมมากในปัจจุบันและได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการคิดค้นรูปแบบใหม่ๆ ทั้งการแกะภาพขาว-ดำ ขาวเทาดำ และการแกะภาพแบบหลายสีหรือซ้อนสีจนทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในงานภาพพิมพ์แกะไม้และอยากที่จะสร้างสรรค์ออกมา เพื่อให้งานที่สร้างสรรค์ออกมานั้นมีความโดดเด่นและน่าสนใจมากยิ่งขึ้นจึงได้ทำภาพพิมพ์แกะไม้โดยการแกะภาพแบบซ้อนสีจะเป็นการไล่จากสีอ่อนไปหาสีเข้ม และเนื้อหาของงานเป็นการเล่าเรื่องราวครวอีसानที่ยังคงอนุรักษ์ไว้ในปัจจุบัน

การศึกษาเทคนิคในการสร้างสรรค์

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานคือเทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครวนอกบ้านอีสานดั้งเดิม มีเทคนิควิธีการ ดังต่อไปนี้

1. วิธีการแกะไม้แบบร่องลึก

เป็นการแกะไม้แบบร่องลึกลงไปบนกระดานไม้ที่เป็นแม่พิมพ์ โดยใช้เครื่องมือแกะไม้ เฉพาะทาง

2. วิธีการแกะแบบถูกระดาษทราย

เป็นการแกะแบบร่องลึกแบบวิธีที่ 1 ก่อนแล้วใช้กระดาษทรายมาลบคมตามร่องที่แกะให้มีความนุ่มของภาพมากขึ้น

ศึกษาเทคนิคโดย ได้แรงบันดาลใจในการทำเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้จากการเรียนรายวิชา ภาพพิมพ์พื้นฐาน และภาพพิมพ์สร้างสรรค์ หลังจากได้เรียนจึงทดลองเทคนิคต่างๆในงานสรูป พร้อมกับศึกษาเทคนิคจากศิลปินในเฟสบุ๊ค และที่อาจารย์ประจำวิชาแนะนำ

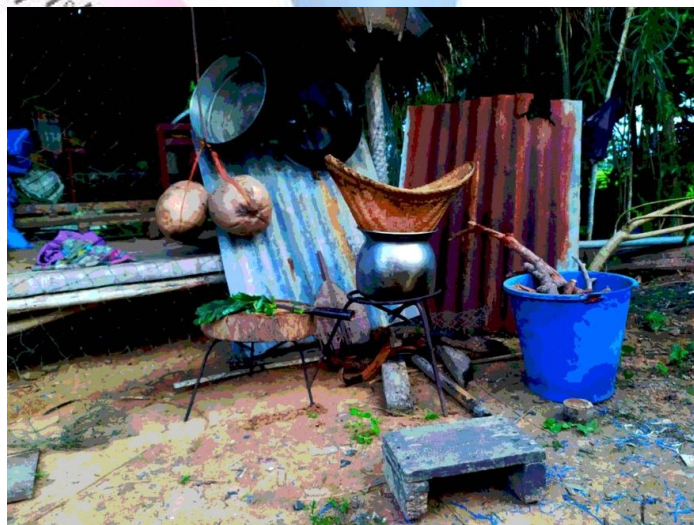
ในขั้นตอนการทำภาพร่างและภาพต้นแบบนี้ ข้าพเจ้าได้นำภาพถ่ายครวนอกบ้านของชาวบ้านหนองหินมาคัดเลือกหาภาพที่สวยงามองค์ประกอบครบสมบูรณ์ในระดับหนึ่งมาปรับสี แล้วจึงนำภาพที่ได้มาเลือกอีกครั้ง เมื่อได้ภาพที่ต้องการ แล้วจึงนำภาพถ่ายและภาพร่างนั้นมาทำเป็นภาพร่างต้นแบบ ผ่านการตัดต่อด้วยโปรแกรมเพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกภาพถ่ายมาปรับสีให้สีมีความสดใส เพื่อปรับอารมณ์ของผู้ชมให้มีความสุขไปกับภาพ (ดังภาพที่ 3.5)

ภาพที่ 3.5 ภาพถ่ายครัวนอกบ้าน
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

2. นำภาพที่ปรับสีและตัดเลือกองค์ประกอบสมบูรณ์แบบแล้วมาเข้าโปรแกรม Photoshop เพื่อแยกชั้นสี และง่ายต่อการคัดลอกวางลงบนแผ่นไม้ (ดังภาพที่ 3.6)

ภาพที่ 3.6 ภาพร่างต้นแบบที่รับในโปรแกรม Photoshop แล้ว
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ มีด้วยกัน 15 อย่าง

1. กระดาษ 300 แกรม เป็นกระดาษสำหรับงานพิมพ์ชนิดพิเศษ ผิวเรียบ

(ดังภาพที่ 3.7)

ภาพที่ 3.7 ภาพกระดาษ Fabino 300 gram.

ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

2. กระดาษไม้อัดหนา 6 มิลลิเมตร เป็นกระดาษไม้อัดผิวเรียบทั้งสองด้าน

(ดังภาพที่ 3.8)

ภาพที่ 3.8 ภาพกระดาษไม้อัด

ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

3. หมึกพิมพ์ใช้น้ำมัน เป็นหมึกสำหรับงานพิมพ์โดยเฉพาะต้องใช้น้ำมันสนในการล้างทำความสะอาด (ดังภาพที่ 3.9)

ภาพที่ 3.9 ภาพหมึกพิมพ์
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

4. กระดาษคาร์บอน ใช้สำหรับลอกถ่ายจากแม่แบบลงบนแผ่นกระดาษไม้ (ดังภาพที่ 3.10)

ภาพที่ 3.10 กระดาษคาร์บอน
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

5. เครื่องมือแกะไม้ ใช้แกะไม้กระดานตามช่องสี่ที่คัดลอกจากแม่แบบ มีหลายแบบ เช่น ตั้ววี , ตั้วยูเล็ก , ตั้วยูใหญ่ , ใบมีด , ใบมีดเฉียง (ดังภาพที่ 3.11)

ภาพที่ 3.11 เครื่องมือแกะไม้
ที่มา : ชินฉาน ปุลาสะโต, 2565

6. บุรงไม้ ใช้ในการถูเวลาพิมพ์ ให้ถูทางกระดาษเพื่อให้สีติดดี (ดังภาพที่ 3.12)

ภาพที่ 3.12 บุรงไม้

ที่มา : NaNaPun Thaprachan ออนไลน์, 2558

7.สเปรย์เคลือบ ใช้เคลือบไม้กระดานเวลาที่ลอกกลายเสร็จ เพื่อกันลายที่คัดลอกหาย

(ดังภาพที่ 3.13)

ภาพที่ 3.13 สเปรย์เคลือบ

ที่มา : toasmart.com ออนไลน์, 2562

8.ลูกกลิ้งยางเยอรมัน ใช้กลิ้งสีบนกระดานโดยการกลิ้งกลับไปกลับมาให้สีแตกตัวแล้ว กลิ้งสีที่แตกตัวแล้วไปกลิ้งบนกระดานสำหรับพิมพ์ คุณสมบัติพิเศษอุ้มสีได้ดี กลิ้งง่าย (ดังภาพที่ 3.14)

ภาพที่ 3.14 ลูกกลิ้งยางเยอรมัน

ที่มา : NaNaPun Thaprachan ออนไลน์, 2558

9. น้ำยาทำแห้ง ใช้ผสมกับสีทำให้สีแห้งเร็ว ประโยชน์เพื่อการทำงานที่รวดเร็ว

(ดังภาพที่ 3.15)

ภาพที่ 3.15 น้ำยาทำแห้ง

ที่มา : NaNaPun Thaprachan ออนไลน์, 2558

10. น้ำมันสน ใช้สำหรับล้างทำความสะอาดอุปกรณ์การพิมพ์ทุกอย่าง เช่น กระดาน , เกียง , ลูกกลิ้ง , ล้างมือ (ดังภาพที่ 3.16)

ภาพที่ 3.16 น้ำมันสน

ที่มา : dohome ออนไลน์, 2563

11. กระจกใส ใช้สำหรับเป็นที่ผสมสี และตีสี (ดังภาพที่ 3.17)

ภาพที่ 3.17 กระจกใส

ที่มา : bulk ออนไลน์, 2562

12. เกียง ใช้ตัดสี ผสมสี เกียงมีหลายขนาดซึ่งขึ้นอยู่กับปริมาณสีที่จะใช้ ถ้าใช้มากก็ใช้เกียงใหญ่ ถ้าใช้ไม่มากก็ใช้เกียงเล็ก (ดังภาพที่ 3.18)

ภาพที่ 3.18 เกียง

ที่มา : hardwarepowertool ออนไลน์, 2563

13.ปากกา ใช้สำหรับเขียนคัดลอกจากแม่แบบลงกระดาษ (ดังภาพที่ 3.19)

ภาพที่ 3.19 ปากกา

ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

14.เทปกาว ใช้สำหรับติดการดาษเวลาพิมพ์เพื่อไม่ให้แม่พิมพ์เคลื่อน (ดังภาพที่ 3.20)

ภาพที่ 3.20 เทปกาว

ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

15.ผ้า ใช้สำหรับล้างทำความสะอาดอุปกรณ์การพิมพ์ทุกอย่าง เช่น กระจก , เกียง , ลูกกลิ้ง (ดังภาพที่ 3.21)

ภาพที่ 3.21 ผ้า

ที่มา : ชิตมาน ปุลาสะโต, 2565

กรรมวิธีการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงาน ภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครั้นนอกบ้านอีสานดั้งเดิม” มีกรรมวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน 2 ขั้นตอน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ ตัดกระดาษให้ได้ขนาดที่ต้องการ และตัดบล็อกไม้เพื่อล็อกแม่พิมพ์ (ดังภาพที่ 3.22)

ภาพที่ 3.22 เตรียมวัสดุอุปกรณ์

ที่มา : ชิตมาน ปุลาสะโต, 2565

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างสรรค์ผลงาน

1. ร่างภาพโดยคัดลอกภาพจากแบบลงบนแม่พิมพ์ (ดังภาพที่ 3.23)

ภาพที่ 3.23 ร่างภาพ

ที่มา : ชิตมาน ปุลาสะโต, 2565

2. เคลือบแม่พิมพ์ เมื่อคัดลอกภาพเสร็จแล้วฉีดเคลือบเพื่อเคลือบกันลายที่วาดหาย (ดังภาพที่ 3.24)

ภาพที่ 3.24 เคลือบแม่พิมพ์

ที่มา : ชิตมาน ปุลาสะโต, 2565

3. แกะแม่พิมพ์และลงสี โดยแกะแม่พิมพ์ตามภาพร่างและลงสีตามแต่ละขั้นตอน โดยคำนึงถึงค่าความอ่อนความเข้มของสีในการเรียงลำดับพิมพ์ก่อนพิมพ์หลังจนครบทุกสีตามจำนวนที่แบ่งชั้นสีไว้ (ดังภาพที่ 3.25 , 3.26)

ภาพที่ 3.25 แกะแม่พิมพ์
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

ภาพที่ 3.26 ลงสี
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

4. นำสีมากลึงบนแม่พิมพ์ (ดังภาพที่ 3.27)

ภาพที่ 3.27 กลึงสีบนกระดาน
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

3. นำแม่พิมพ์วางบนบล็อกและวางกระดาษทับลงไปบนแม่พิมพ์(ดังภาพที่ 3.28)

ภาพที่ 3.28 นำแม่พิมพ์วางบนบล็อกและวางกระดาษทับลงไปบนแม่พิมพ์
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

4. ใช้บาเรงถูให้สีจากแม่พิมพ์ติดกระดาษ ทำซ้ำจนครบทุกสี (ดังภาพที่ 3.29)

ภาพที่ 3.29 ใช้บาเรงถูให้สีจากแม่พิมพ์ติดกระดาษ ทำซ้ำจนครบทุกสี
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

5. ผลงานเสร็จสมบูรณ์ (ดังภาพที่ 3.30)

ภาพที่ 3.30 ผลงานเสร็จสมบูรณ์
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

วิเคราะห์ผลงานโดยใช้ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ มีด้วยกันดังนี้

ด้านองค์ประกอบเนื้อหา ผลงานชิ้นนี้เป็นภาพครัวนอกบ้านที่สื่อถึงวัฒนธรรมคนอีสานในสมัยก่อนที่สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน สามารถเข้าถึงอารมณ์ของคนดูได้เน้นไปในทางสร้างอารมณ์ต่อความทรงจำ มีรูปลักษณะสิ่งของที่ชัดเจนของแต่ละสิ่งสามารถเป็นองค์ประกอบสำคัญของเนื้อหา ทำให้ความหมายภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์ ใช้ความสมดุลมาปรับการวางภาพโดยให้จุดเด่นที่เป็นเตาไฟอยู่ตรงกลาง และองค์ประกอบรอบอยู่รอบข้าง ใช้น้ำหนักแสงเงาเข้ามาช่วยให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น ปรับสีแบบใหม่ให้เกิดความสวยงาม และประกอบไปด้วยทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น , สี , รูปทรง , น้ำหนัก รวมทั้งเทคนิคในการสร้างสรรค์

ด้านรูปแบบ รูปแบบเหมือนจริง

ด้านสื่อความหมาย สื่อถึงวัฒนธรรมคนอีสานในสมัยก่อนที่สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน เป็นครัวที่แตกต่างจากครัวในยุคปัจจุบันที่ไม่มีการจำกัดพื้นที่ ซึ่งหัวใจสำคัญของพื้นที่ครัวคือเตาไฟ และได้มีการเสริมความอุดมสมบูรณ์ของชนบทอีสานที่มีอาหารกินทุกฤดู แต่ละฤดูก็จะมีวัตถุดิบอาหารแตกต่างกันไป

ด้านความงาม ผลงานสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของชนบทในภาคอีสาน อีกทั้งทำให้ผู้ดูเกิดความเข้าใจในสุนทรียภาพ สะท้อนอารมณ์ของผู้ชม มีการปรับภาพต้นแบบให้มีสีสันที่ละเอียดมากขึ้น และปรับสีให้มีความสดใส ตลอดจนการใช้เทคนิคในการแกะที่ละเอียดผสมผสานกับการใช้กระดาษทรายถูเพื่อลบคมของขอบทำให้ภาพมีความละมุนมากขึ้น มีการนำทัศนธาตุมาใช้อย่างสมบูรณ์ ทำให้ดูแล้วเกิดความสุขหวนคิดถึงความทรงจำในวัยเด็ก

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ ภาพพิมพ์แกะไม้ : บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม ในครั้งนี้เป็นการนำเสนอผลงานที่ถ่ายทอดมุมมองบรรยากาศวิถีชนบทที่มีความเรียบง่ายของครัวนอกบ้าน มีการทำอาหาร และและพืชผักธัญญาหารที่ปรากฏในครัว ด้วยรูปร่าง รูปทรง สีเส้นและการจัดองค์ประกอบให้ผลงานน่าสนใจ การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงาน มี 2 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างสรรค์
2. วิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์

วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ เรื่อง ภาพพิมพ์แกะไม้ : บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการแสดงออกถึงความอุดมสมบูรณ์ของชนบทในบ้านหนองหิน โดยเฉพาะรูปร่าง รูปทรง ของบรรยากาศในฤดูกาลต่างๆ มีความเรียบง่ายพึ่งพาอาศัยอยู่กับธรรมชาติ ชาวบ้านหากินจับปูจับปลา วางเครื่องมือดักจับสัตว์ต่างๆ มาทำอาหาร นั่นคือช่วงความทรงจำในวัยเด็กที่เห็นย่าได้ทำอาหารที่พื้นที่ครัวไม่มีจำกัดและไม่กำหนดพื้นที่ ซึ่งต่างกับปัจจุบันที่ครัวเริ่มมีการนำครัวแบบสมัยใหม่เข้ามาเพื่อความสะอาดสบายมากขึ้น

ข้าพเจ้าเกิดความสนใจเกี่ยวกับบรรยากาศวิถีชนบทของการทำครัวนอกบ้านที่เคยอยู่ในความทรงจำ จึงได้นำครัวอีสานนอกบ้านนี้ที่ตนเองมีความชื่นชอบมานำเสนอในด้านรูปร่าง รูปทรง มีสีเส้นสวยงามจากตัวของมันเอง โดยนำเสนอถ่ายทอดผ่านผลงานด้วยเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ 2 มิติในรูปแบบเหมือนจริง ซึ่งข้าพเจ้ามุ่งเน้นครัวอีสานนอกบ้านเป็นหลักเพราะครอบครัวของข้าพเจ้าเคยมีครัวแบบนอกบ้านและเป็นความทรงจำในวัยเด็ก ภาพเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความประทับใจในวัฒนธรรมครัวนอกบ้านและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติที่มนุษย์ได้เข้าไป จัดการ พึ่งพาและอาศัย นั่นคือช่วงความทรงจำในวัยเด็กที่เห็นย่าได้ทำอาหารที่พื้นที่ครัวไม่มีจำกัดและไม่กำหนดมีความเรียบง่ายพึ่งพาอาศัยอยู่กับธรรมชาติ ชาวบ้านหากินจับปูจับปลา วางเครื่องมือดักจับสัตว์ต่างๆ มาทำอาหาร นำมาสู่การทำศิลปศึกษานิพนธ์ เรื่องบ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านอีสานดั้งเดิม

วิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ภาพพิมพ์แกะไม้ในครั้งนี้ ได้ผลงาน ภาพพิมพ์แกะไม้ : บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านอีสานดั้งเดิม จำนวน 4 ชั้น ดังต่อไปนี้

ผลงานการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชั้นที่ 1 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 1 เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้บนกระดาษ 300 แกรม ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร (ดังภาพที่ 4.1)

ภาพที่ 4.1 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 1
ที่มา : ชิตมาน ปุลาสะโต, 2565

จากผลงานสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 1 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 1
ผลการวิเคราะห์ พบว่า

ด้านองค์ประกอบเนื้อหา ผลงานชิ้นนี้เป็นภาพครัวนอกบ้านที่สื่อถึงวัฒนธรรมคนอีสานซึ่งเป็นครัวที่ยังหลงเหลือในปัจจุบัน โดยถ่ายทอดความทรงจำออกมาเป็นภาพ จุดเด่นของภาพคือเตาไฟที่เป็นหัวใจสำคัญของครัวที่กำลังทำอาหารภายนอกบ้านสื่อให้เห็นว่าพื้นที่ครัวไม่มีที่จำกัด

ด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์ ใช้ความสมดุลมาปรับการวางภาพโดยให้จุดเด่นที่เป็นเตาไฟอยู่ตรงกลาง และองค์ประกอบรองอยู่รอบข้าง ปรับสีแบบใหม่ให้เกิดความสวยงาม และประกอบไปด้วยทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น , สี , รูปทรง ใช้น้ำหนักแสงเงาเข้ามาช่วยให้ภาพดูมีมิติมากขึ้นผสมผสานโทนสีที่ดูแล้วสบายตา

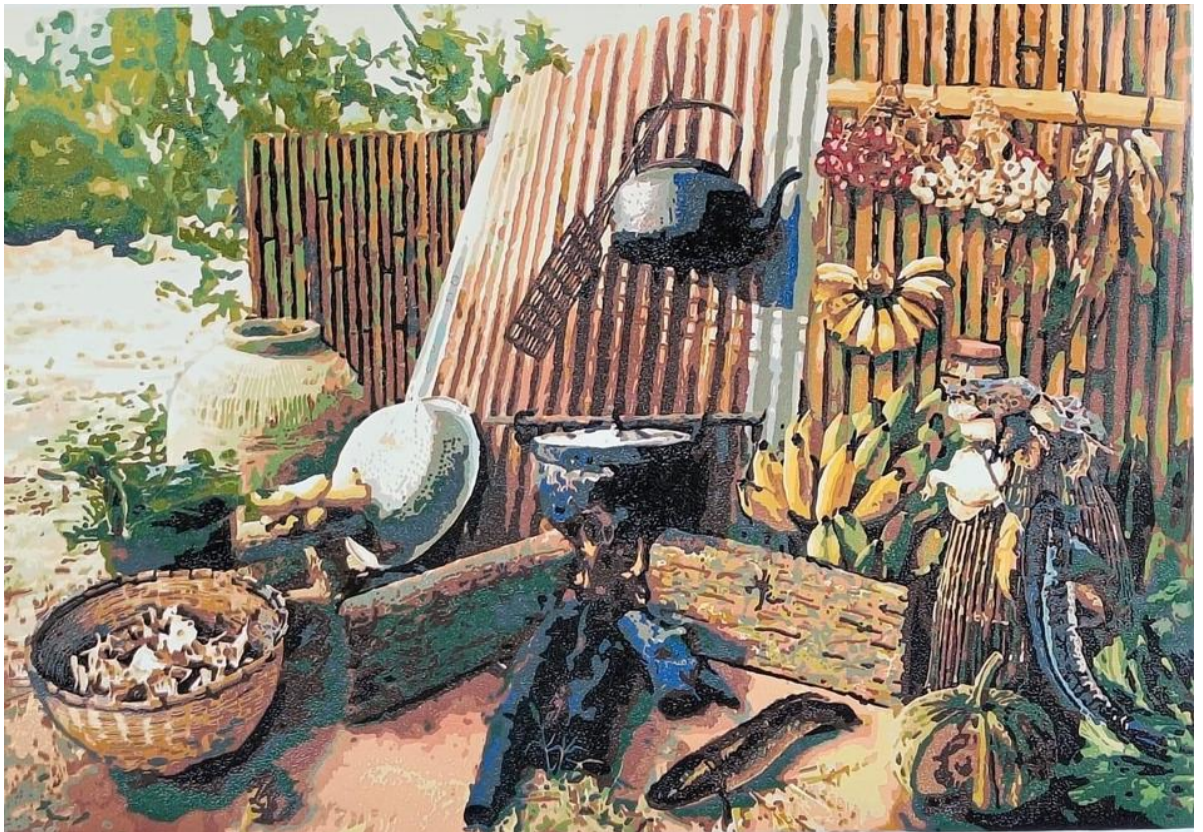
ด้านรูปแบบ รูปแบบเหมือนจริง

ด้านสื่อความหมาย สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมคนอีสานในสมัยก่อนที่สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน เป็นครัวที่แตกต่างจากครัวในยุคปัจจุบันที่ไม่มีการจำกัดพื้นที่ ซึ่งหัวใจสำคัญของพื้นที่ครัวคือเตาไฟ และสิ่งของในครัวที่มีส่วนสำคัญต่อการทำอาหาร ซึ่งเป็นครัวแบบธรรมดาแต่เต็มไปด้วยความสุข

ด้านคุณค่าความงาม ผลงานสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของชนบทในภาคอีสาน อีกทั้งทำให้ผู้ดูเกิดความเข้าใจในสุนทรียภาพ สะท้อนอารมณ์ของผู้ชม มีการปรับภาพต้นแบบให้มีชั้นสีที่ละเอียดมากขึ้น และปรับสีให้มีความสดใส ตลอดจนการใช้เทคนิคในการแกะที่ละเอียด ทำให้ดูแล้วเกิดความสุขหวนคิดถึงความทรงจำในวัยเด็ก มีคุณค่าด้านสะท้อนอารมณ์ที่ดูแล้วสามารถสร้างความงามในจิตใจได้

ผลงานการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 2 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 2

เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้บนกระดาษ 300 แกรม ขนาด 90 x 130 เซนติเมตร (ดังภาพที่ 4.2)

ภาพที่ 4.2 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 2
ที่มา : ชิตมาน พุลาสะโต, 2565

จากผลงานสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 2 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 2
ผลการวิเคราะห์ พบว่า

ด้านองค์ประกอบเนื้อหา ผลงานชิ้นนี้มีการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ในครัวสื่อถึงแนวคิดซึ่งมีแนวคิดไขว้ความอุดมสมบูรณ์ เพราะในวัยเด็กคุ้นชินกับครัวที่อุดมสมบูรณ์เพราะครัวนอกบ้านที่บ้านย่า ก็มีแต่ความอุดมสมบูรณ์ในความทรงจำตัวชิ้นงานจึงมีการรีทัชสิ่ง ของพืชพรรณธัญญาหาร ที่สื่อถึงอุดมสมบูรณ์มากขึ้น ทำให้มีเรื่องราวเนื้อหามากขึ้น

ด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์ ใช้ดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน จะเห็นได้ว่าสิ่งขององค์ประกอบรองฝั่งขวาจะมากกว่า และทางด้านซ้ายจะปล่อยภาพเบลอๆ ทำให้เป็นจุดพักสายตา ใช้น้ำหนักแสงเงาเข้ามาช่วยให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น ปรับสีแบบใหม่ให้เกิดความสวยงามเป็นสีโทนพาสเทล และประกอบไปด้วยทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น , สี , รูปทรง , น้ำหนัก รวมทั้งเทคนิคในการสร้างสรรค์ใช้กระดาษทรายลบคมไม่ทำให้ภาพได้ความนุ่ม

ด้านรูปแบบ รูปแบบเหมือนจริง

ด้านสื่อความหมาย สื่อถึงวัฒนธรรมคนอีสานในสมัยก่อน เป็นครัวที่แตกต่างจากครัวในยุคปัจจุบันที่ไม่มีการจำกัดพื้นที่ ได้มีการเสริมความอุดมสมบูรณ์ของชนบทอีสานที่มีอาหารกินทุกฤดู แต่ละฤดูก็จะมีวัตถุดิบอาหารแตกต่างกันไป ทำให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของชนบทคนอีสาน มีการนำปลา กบ เข้ามาเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยดำเนินเรื่องในภาพ

ด้านความงาม ใช้สีเส้นของธรรมชาติ สีเส้นของปลา กบ และพืชผัก มีการเน้นระยะหน้าหลัง สีเส้นเน้นความสวยงาม มีแสงของแดดที่ส่องเครื่องครัว และเงาตกกระทบบนสังกะสีทำให้มีมิติมากขึ้น ด้วยสีที่เน้นความเป็นโทนสีพาสเทลธรรมชาติ ทำให้ดูแล้วจรรโลงใจ มีคุณค่าในการนำความรู้ทางองค์ประกอบศิลป์มาผสมผสานทำให้ภาพมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงเทคนิคการแกะและการพิมพ์ที่มีการปรับให้เข้ากับตัวเอง

ผลงานการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 3 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 3 เทคนิค
ภาพพิมพ์แกะไม้บนกระดาษ 300 แกรม ขนาด 70 x 96 เซนติเมตร (ดังภาพที่ 4.3)

ภาพที่ 4.3 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 3
ที่มา : ชิตฉาน ปุลาสะโต, 2565

จากผลงานสร้างสรรค์ภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นที่ 3 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 3
ผลการวิเคราะห์ พบว่า

ด้านองค์ประกอบเนื้อหา ผลงานชิ้นนี้สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ในครัว ซึ่งมีการนำเครื่องมือหาปลาของชาวอีสานซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่คิดค้นเพื่อการดำรงชีวิตของชาวอีสาน มีความอุดมสมบูรณ์ในความทรงจำตัวชิ้นงานจึงมีการริทซ์สิ่ง ของพืชพรรณธัญญาหาร ที่สื่อถึงอุดมสมบูรณ์มากขึ้น ทำให้มีเรื่องราวเนื้อหามากขึ้น มีการผสมผสานเรื่องราวที่หลากหลาย

ด้านการจัดองค์ประกอบศิลป์ ใช้การเน้นไปที่จุดเด่นเข้ามาปรับภาพและมีองค์ประกอบรองรายล้อมทำในจุดเด่นชัดมากยิ่งขึ้น มีทั้งรูปทรงธรรมชาติ ความเป็นอิสระของพื้นดิน ใช้น้ำหนักแสงเงาเข้ามาช่วยให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น ปรับสีแบบใหม่ให้เกิดความสวยงามเป็นสีสด เข้ม และประกอบไปด้วยเทคนิคในการสร้างสรรค์

ด้านรูปแบบ รูปแบบเหมือนจริง

ด้านสื่อความหมาย สื่อถึงพื้นที่ครัวของชาวบ้านมีลักษณะที่ไม่ใช่ห้องครัวที่มีการสร้างและกำหนดเป็นพื้นที่เหมือนเช่นกับครัวของสมัยใหม่ที่มีการกำหนดและแบ่งเป็นห้องครัวที่แน่นอนตายตัว แต่มีลักษณะเป็นเพียงพื้นที่ปรุงอาหารที่มีเตาถ่านและหม้อนึ่งอาหารวางไว้ตรงจุดที่แต่ละครัวเรือนจัดสรรให้เป็นพื้นที่ครัว มีการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่นำมาทำที่บังลม ทำให้เห็นถึงความ เป็นชนบทของคนอีสาน มีการนำเครื่องมือดักปลาเข้ามาเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยดำเนินเรื่องในภาพให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ด้านความงาม ใช้สีสันทึบ และสีพีชผัก เมื่อดูแล้วรู้สึกถึงความสด ตื่นตาตื่นใจ มีการเน้นระยะหน้าหลัง สีสันทึบความสวยงาม มีแสงของแดดที่ส่องเครื่องครัว มีคุณค่าในการนำความรู้ทาง องค์ประกอบศิลป์มาผสมผสาน รวมทั้งทัศนธาตุมาจัดแต่งทำให้ภาพมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สามารถ สร้างแรงกระตุ้นทางสุนทรียภาพให้กับผู้ชมได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์เรื่อง “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านอีสานดั้งเดิม” เป็นสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผลงานศิลปะ โดยเฉพาะรูปร่าง รูปทรง ของทางด้านวัตถุ ครัวของอีสานที่มีความหลากหลายภายนอกบ้าน ตัวอย่างเช่น พื้นที่ครัวของชาวบ้านมีลักษณะที่ไม่ใช่ห้องครัวที่มีการสร้างและกำหนดเป็นพื้นที่เหมือนเช่นกับครัวของสมัยใหม่ที่มีการกำหนดและแบ่งเป็นห้องครัวที่แน่นอนตายตัว แต่มีลักษณะเป็นเพียงพื้นที่ปรุงอาหารที่มีเตาถ่านและหม้อหนึ่งอาหารวางไว้ตรงจุดที่แต่ละครัวเรือนจัดสรรให้เป็นพื้นที่ครัว และพื้นที่ดังกล่าวจึงมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายตามความเหมาะสมของสภาพภูมิอากาศและการใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยส่วนมากชาวบ้านจะกำหนดพื้นที่ครัวดังกล่าวอยู่ภายนอกตัวบ้านเรือนซึ่งจะอยู่ใต้ถุนบ้านบริเวณหน้าบ้านหรือหลังบ้านและเหนือลม ซึ่งไม่ได้เป็นห้องครัวมิดชิดตามที่ได้กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่แสดงเนื้อหาเรื่องราวความประทับใจในวัฒนธรรมการทำครัวนอกบ้านของอีสานที่ผู้วิจัยได้สัมผัสบรรยากาศการทำอาหารในวัยเด็กกับครัวอีสานนอกบ้านที่มีอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ในรูปแบบศิลปะเหมือนจริง ข้าพเจ้าจึงอยากนำเสนอความงามเหล่านี้ โดยเน้นการจัดองค์ประกอบ และการออกแบบโดยใช้หลักการทางทัศนศิลป์ เพื่อให้ภาพผลงานแต่ละชิ้นมีความสมบูรณ์ขึ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยของศิลปศึกษานิพนธ์ เรื่อง : บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้านแบบดั้งเดิม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

ผลการวิจัย/การสร้างสรรค์

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาวัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน ที่ยังคงความเป็นอดีตและคงความเป็นวัฒนธรรมเดิมของอีสาน ในบ้านหนองหิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าได้มีการลงพื้นที่เพื่อศึกษาวัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้านแบบดั้งเดิมที่ยังคงเหลืออยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ได้มีการพูดคุยถึงลักษณะครัวสมัยก่อนที่แท้จริง และครัวแต่ละบ้านส่วนมากมีการพัฒนาเป็นครัวแบบใหม่แล้วตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้ครัวอีสานนอกบ้านแบบดั้งเดิมเริ่มหายไป

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ชุด ภาพพิมพ์แกะไม้ : บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม ที่แสดงออกถึงการทำครัวนอกบ้านแบบดั้งเดิม ของชาวอีสาน ผลการวิจัยพบว่าจากการลงพื้นที่และได้สอบถามข้อมูลจากพื้นที่จริง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูล และเอกสารต่างๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้านแบบดั้งเดิม และมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในครั้งนี้ ประกอบไปด้วยเนื้อหาข้อมูลในด้านแนวความคิดและที่มาของแรงบันดาลใจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานอิทธิพลทางแนวความคิดและแรงบันดาลใจจากศิลปิน อิทธิพลจากแนวความคิดด้านศิลปะ และอิทธิพลทางด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะศึกษานิพนธ์เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้านแบบดั้งเดิม” ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะศึกษานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีกระบวนการการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีวิธีดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล การทำร่างภาพต้นแบบจนสร้างสรรค์ผลงานที่ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลภาพถ่ายที่แสดงถึงวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงภาพผลงานแต่ละชิ้น

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ศึกษาภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยได้สืบค้นข้อมูลวิธีการแกะและการลงสีภาพพิมพ์แกะไม้ จากการค้นหาทางอินเทอร์เน็ต หนังสือ เอกสารต่างๆนำมาฝึกทักษะปฏิบัติจนชำนาญทางด้านภาพพิมพ์แกะไม้ และระหว่างสร้างสรรค์ผลงาน ก็ได้คิดเทคนิคที่แปลกใหม่เสริมเข้าไปในผลงานขณะสร้างสรรค์

อภิปรายผลการวิจัย

การทำศิลปะศึกษานิพนธ์ในครั้งนี้ มีคำถามการวิจัย เพื่อศึกษาข้อมูล เทคนิค วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ให้สอดคล้องกับแนวคิดของงาน เพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ เรื่อง “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ในรูปแบบเหมือนจริง และเพื่อนำเสนอครัวนอกบ้านของอีสาน ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะศึกษานิพนธ์ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ที่ถ่ายทอดรูปร่างรูปทรง สี สันสนของครัวอีสาน และนำมาจัดองค์ประกอบให้ผลงานน่าสนใจ ดังนั้น การทำศิลปะศึกษานิพนธ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาหาข้อมูล เรียนรู้เทคนิควิธีการต่างๆ จนเกิดผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์และแสดงออกเป็นผลงานศิลปะตามที่ตั้งใจไว้

ภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้พิมพ์บนกระดาษฟาเบรียโน่ 300 แกรม ในการสร้างสรรค์ผลงาน สอดคล้องกับ นายเคนศ แสนลีลา

รูปแบบของผลงาน “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม”

มีลักษณะเป็น still-life แบบเหมือนจริง สอดคล้องกับ Jacopo Kitchen Still-Life

“บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” มีแนวคิดในอดีตพื้นที่ครัวของพื้นที่อยู่อาศัยมีลักษณะเป็นวัฒนธรรมครัวอีสานดั้งเดิมที่เป็นพื้นที่สำหรับปรุงอาหาร ชาวบ้านไม่มีการสร้างเป็นพื้นที่ครัวหรือกำหนดพื้นที่ใดเป็นพื้นที่โดยเฉพาะและอยู่ภายนอกตัวบ้านเรือน โดยมีเตาถ่านเป็นเครื่องหมายที่สำคัญที่แสดงถึงอาณาเขตของพื้นที่ครัวของแต่ละบ้านว่าอยู่ในบริเวณใดของบ้าน และต่อมาได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่วัฒนธรรมครัวอีสานสมัยใหม่ที่มีการสร้างพื้นที่ครัวที่กำหนดพื้นที่สำหรับการหุงต้มอย่างแน่นอน โดยมีเตาแก๊สเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญทำให้ครัวที่เป็นแบบดั้งเดิมเริ่มทยอยสูญหายไปตามแต่ละยุคสมัยวัฒนธรรมครัวอีสานดั้งเดิมและสมัยใหม่ของบ้านหนองหินมีความแตกต่าง ดังเห็นได้จากตำแหน่งของพื้นที่ครัว ขนาดของพื้นที่ครัว ชนิดหรือขนาดของอุปกรณ์เกี่ยวกับการทำครัว และพื้นที่ครัวมิใช่เป็นพื้นที่กายภาพสำหรับปรุงอาหารเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับภาระการทำงานในแต่ละฤดูกาลจึงทำให้ลักษณะและการใช้ครัวมีความแตกต่างกันออกไปตามฤดูกาล พื้นที่ครัวไม่ได้ปิดมิดชิดและไม่มีความเป็นส่วนตัวเหมือนเช่นกับสังคมเมือง สอดคล้องกับ นาดยา อยู่คง “การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมครัวดั้งเดิม”

สร้างสรรค์ผลงาน “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นพัฒนาการการทำงานของผลงานแต่ละชิ้น ตั้งแต่ผลงานชิ้นที่ 1 ถึงผลงานชิ้นที่ 4 ที่มีพัฒนาการในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดีขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของงาน เทคนิคกระบวนการที่นำมาใช้ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่พบในระหว่างปฏิบัติงาน ทำให้ได้เห็นถึงพัฒนาการของผลงานในทุกชิ้นที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ รวมจำนวนชิ้นงาน ทั้งหมด 4 ชิ้นงาน ดังต่อไปนี้

ผลงานชิ้นงานที่ 1 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 1 ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร

ผลงานชิ้นงานที่ 2 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 2 ขนาด 90 x 130 เซนติเมตร

ผลงานชิ้นงานที่ 3 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 3 ขนาด 80 x 96 เซนติเมตร

ผลงานชิ้นงานที่ 4 วัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้าน 4 ขนาด 70 x 86 เซนติเมตร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย/ และการนำไปใช้ประโยชน์

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ ภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวนอกบ้านแบบอีสานดั้งเดิม” มีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบที่ตนเองมีความสนใจ เพื่อที่จะได้สร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคกระบวนการที่ตนเองถนัด
2. ควรศึกษาเทคนิคกระบวนการแกะไม้ให้เกิดความชำนาญ หากไม่มีความรู้ความเข้าใจ หรือความชำนาญ อาจจะทำให้ผลงานที่ได้ไม่มีความสมบูรณ์
3. ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานให้ดี เพราะ หากไม่มีการวางแผนก่อนลงมือปฏิบัติงาน อาจทำให้ผลงานไม่มีคุณภาพได้ ดังนั้น จึงต้องมีการวางแผนให้รอบคอบ เพื่อให้การสร้างสรรค์ชิ้นผลงานจริงมีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปศึกษานิพนธ์ ภาพพิมพ์แกะไม้ “บ้านหนองหินกับวัฒนธรรมครัวอีสานนอกบ้านแบบดั้งเดิม” มีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบที่ตนเองมีความสนใจ และมีความถนัด ในรูปแบบเทคนิคอื่นๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และความชำนาญเป็นอย่างดี เพื่อที่จะได้สร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคกระบวนการที่ตนเองถนัด
2. ควรศึกษาเทคนิคกระบวนการแกะไม้ให้เกิดความชำนาญ เพราะ เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ เป็นเทคนิคที่มีกระบวนการค่อนข้างซับซ้อน หากไม่มีความรู้ความเข้าใจ หรือความชำนาญ อาจจะทำให้ผลงานที่ได้ไม่มีความสมบูรณ์
3. ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานให้ดี เพราะ หากไม่มีการวางแผนก่อนลงมือปฏิบัติงาน อาจทำให้ผลงานไม่มีคุณภาพได้ สิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานภาพพิมพ์แกะไม้ จึงต้องมีการวางแผนขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ และเป็นตามลำดับขั้นตอน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การหาข้อมูล การทำภาพร่าง การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ไปจนถึงการลงมือปฏิบัติงาน ซึ่งจะมีรายละเอียดคืบหน้าก่อนข้างเยาะพอสมควรสำหรับเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ดังนั้น จึงต้องมีการวางแผนให้รอบคอบ เพื่อให้การสร้างสรรค์ชิ้นผลงานจริงมีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- นิตยา อยู่คง. (2561). วัฒนธรรมครัววัฒนธรรมอาหาร. *วารสารอักษรศาสตร์ (มหาวิทยาลัยศิลปากร)*, 40(2) , 277-297.
- บริษัท เว็บสวีดี จำกัด (มหาชน).//2563.//องค์ประกอบศิลป์.//สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2564./
จาก/<https://www.dataforthai.com/company/0107547001075/GoogleSite>).//2555.//ผลงานศิลปะ.//สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2564./
จาก/<https://sites.google.com/site/cultofarttt/6-laththi-pho-st-xim-phe-rs-chan-ni-st-post-impressionism>
GoogleSite).//2558.//ผลงานศิลปิน.//สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2564./
จาก/<https://sites.google.com>
- สายใยของชีวิตในรูปทรงครัวอีสาน.//2555//ผลงานศิลปิน.//สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564./
จาก/http://research.msu.ac.th/msu_journal/upload/articles/article2240_20520.pdf
- วิถีชีวิตพื้นถิ่น.//2558.//วิจัยที่เกี่ยวข้อง.//สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2564./
จาก/<http://www.sure.su.ac.th/xmlui/bitstream/id/bf50e05a-660d-46b9-8b64-f1530f5ba96e/fulltext.pdf?attempt=3>
- สื่อวัสดุ สะท้อนวิถีชนบทอีสาน.//2558.//วิจัยที่เกี่ยวข้อง.//สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2564./
จาก/ http://www.sure.su.ac.th/xmlui/bitstream/id/56d2320a-75e9-4144-916d-ab985d7153c5/MA_%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%99%E0%B9%8C_%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%94.pdf?attempt=2

ภาคผนวก

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

สูจิบัตรผลงานการจัดนิทรรศการงานวิจัย

ภาพที่ ก-1 สูจิบัตรผลงานการจัดนิทรรศการงานวิจัย “52 Collection Thesis Art Exhibition”

ART EDUCATION 2022
 THESIS ART EXHIBITION

วัดนธรรมครว้อีสานอกบ้าน , Woodcut . 70 x 100 cm.

ชิตฉาน ปูลาสะโต
CHITCHAN PULASATO
 Phone : 0973348028
 Facebook : Chitchan pulasato

ในอดีตพื้นที่ครัวของพื้นที่อยู่อาศัยมีลักษณะเป็นวัดนธรรมครว้อีสานดั้งเดิม ที่เป็นพื้นที่สำหรับปรุงอาหาร ชาวบ้านไม่มีการสร้างเป็นพื้นที่ครัวหรือกำหนดพื้นที่ใดเป็นพื้นที่โดยเฉพาะและอยู่ภายนอกตัวบ้านเรือน โดยมีเตาด่านเป็นเครื่องหมายที่สำคัญที่แสดงถึงอาณาเขตของพื้นที่ครัวของแต่ละบ้านว่าอยู่ในบริเวณใดของบ้าน และต่อมาในช่วงพ.ศ.2540 ได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่วัดนธรรมครว้อีสานสมัยใหม่ที่มีการสร้างพื้นที่ครัวที่กำหนดพื้นที่สำหรับการหุงต้มอย่างแน่นอน โดยมีเตาแก๊สเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญ ชาวบ้านใช้ครัวสมัยใหม่ในช่วงที่เพิ่งรับเท่านั้น เพราะไม่ต้องการเพิ่มค่าใช้จ่ายในครัวเรือน อย่างไรก็ตามพบว่า วัดนธรรมครว้อีสานดั้งเดิมและสมัยใหม่ของบ้านหนองหินมีความแตกต่าง ดึงเห็นได้จากตำแหน่งของพื้นที่ครัว ขนาดของพื้นที่ครัว ชนิดหรือขนาดของอุปกรณ์เกี่ยวกับการทำครัวและตู้เก็บอาหาร และพื้นที่ครัวมีใช้ในพื้นที่กายภาพสำหรับปรุงอาหารเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับการทำงานในแต่ละฤดูกาลจึงทำให้ลักษณะและการใช้ครัวมีความแตกต่างกันออกไปตามฤดูกาล พื้นที่ครัวไม่ได้ปิดมิดชิดและไม่มีความเป็นส่วนตัวเหมือนเช่นกับสังคมเมือง

ภาพที่ ก-2 ภาพผลงานของการจัดนิทรรศการในสุจิบัตร

การจัดแสดงผลงานนิทรรศการงานวิจัย

ภาพที่ ก-3 ภาพบรรยากาศงานการจัดนิทรรศการงานวิจัย “52 Collection Thesis Art Exhibition”

ภาพที่ ก-4 ภาพผลงานการจัดนิทรรศการงานวิจัย” 52 Collection Thesis Art Exhibition”

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล : นายชิตมาน ปุลาสะโต

วัน/เดือน/ปีเกิด : 30 มกราคม 2544

ที่อยู่ปัจจุบัน : 151 ม.7 ต.สระตะเคียน อ.เสิงสาง จ.นครราชสีมา 30330

ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษา โรงเรียนสามัคคีประชาสันต์ จังหวัดนครราชสีมา

มัธยมศึกษาต้น โรงเรียนเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา

ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ประวัติการแสดงผลงาน

-2563 แสดงนิทรรศการออนไลน์ “ระบาด” ทางเพจ ระบาด ART Exhibition

เกียรติบัตรที่ได้รับ

-2564 การประกวดรางวัลเพชรนาคาค้านกล้าศิลป์รางวัลยอดเยี่ยม

-2565 ได้รับคัดเลือกทุนสนับสนุนการวิจัย

-2565 ร่วมแสดง ในการประกวดผลงานภาพพิมพ์นานาชาติ (ออนไลน์)

First International Print Online Exhibition 2022

Registration Number	Artist	Title of Work	Country of Nationality
048	Hyejeong Kwon	Never ending story	South Korea
049	Kantanat Napatompanapan	End of War	Thailand
050	Chitchan Pulasato	Kitchen culture of Isan	Thailand
051	Chakkaphan Chitphimai	โถบายาน / Okutour	Thailand
052	Serhii Hulievych	Motanka 1. Rethinkin	Ukraine
055	Selvihan Kılıç Ateş	Untitled	Türkiye
056	Károly Pató	Memento	Hungary
058	Yutthana Nimgate	True	Thailand
059	Marcin Bialas	Half-Life	Poland
060	Ana Vivoda	Traces	Croatia
061	Tanapat Sukhaphat	Change	Thailand
063	Phatcharatorn Thaenchamnan	Apocalypse of God	Thailand
065	Graham Hall	The 7th Station of the Cross... Jesus falls for the second time	New Zealand
067	Pariwat Tatmala	Shorea robusta Roxb	Thailand
068	Chayasit Orisoorn	Light : Life	Thailand
069	Linglong Li	Catching sunset	China
070	Patipon Supanpong	Thing and Traces in Memory	Thailand
071	Fernando Alvarez	Ouroboros: A journey of Rhea and Kronos	Brazil
072	Manatchaya Kitprasert	Reflecting Simplicity	Thailand
073	E.Feyza Türkmen	İçimden Geçen (Passing true me)	Türkiye
074	Thamrongsak Nimanussornkul	Duality of Balance 14	Thailand
075	Napaporn Mobkuntod	Wrapped in Lotus in the Mist	Thailand
076	Nattakamon Tangtanaphong	Take a Break No.01	Thailand
077	Kunthida Somkampee	Ideal cat dog fantasy	Thailand
078	Kattliya Phantodee	Grit	Thailand
079	Dan Obana	Prayer of Urban Fairies	Japan
080	Agnieszka Lech-Binczycka	Melancholy IV	Poland
081	Wannaporn Wiriyalongkorn	Life is like a roller coaster	Thailand
082	Paweł Bińczycki	In the ocean I saw Something stronger than me	Poland
083	Puntarik Sutthikunsombat	Teeth or Thee	Thailand
084	Pongsatorn Prapaipak	Imagery of Human Relationships with Technology 04	Thailand
085	Thanakon Weekham	Extinct but not losing	Thailand
086	Junji Yamada	(21-14) Vase of Flowers with Jewel, Coins and Shells	Japan
087	Ziwen Wang	Room of Clocks	China
091	Vipabhon Nilubon	Memory	Thailand
092	Boonmee Sangkhum	Jequirity	Thailand
093	Seiichiro Miida	With A Fan	Japan

